

cu privire la aprobarea Regulamentului sanitar pentru instituțiile de învățământ primar, secundar ciclul I și II și profesional tehnic

În temeiul art. 6 alin. (2) din Legea nr. 10/2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 67, art.183), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Regulamentul sanitar pentru instituțiile de învățământ primar, secundar ciclul I și II și profesional tehnic (se anexează).
2. Cheltuielile aferente punerii în aplicare a prezentei hotărâri vor fi acoperite din contul și în limita mijloacelor financiare aprobate instituțiilor de învățământ primar, secundar ciclul I și II și profesional tehnic, precum și din alte surse, conform legislației.
3. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Sănătății.

Prim - ministru

DORIN RECEAN

Contrasemnează:

Ministrul sănătății

Ala Nemerenco

Ministrul educației și cercetării

Dan Perciun

REGULAMENTUL SANITAR
pentru instituțiile de învățământ primar,
secundar ciclul I și II și profesional tehnic

I. Dispoziții generale

1. Regulamentul sanitar pentru instituțiile de învățământ primar, secundar ciclul I și II și profesional tehnic (în continuare – Regulament) stabilește norme sanitare pentru toate instituțiile de învățământ primar, secundar ciclul I și II și profesional tehnic (în continuare instituții de învățământ) indiferent de tipul de proprietate și forma organizatorico-juridică.

2. Prezentul Regulament se aplică:

- 1) persoanelor fizice și juridice, activitatea cărora ține de:
 - a) proiectarea și construcția instituțiilor de învățământ;
 - b) reconstrucția instituțiilor de învățământ;
 - c) exploatarea instituțiilor de învățământ;
 - d) instruirea și educația elevilor în instituțiile de învățământ.
- 2) specialiștilor care efectuează supravegherea de stat a sănătății publice.

II. Amplasarea instituțiilor de învățământ

3. Instituțiile de învățământ se amplasează doar în zonele cu regim locativ pe un sector propriu, distanțat de magistrale și întreprinderi, conform zonelor de protecție sanitară. Distanța de la clădire până la aliniamentul străzii este de minim 25 m. În localitățile rurale ea poate fi micșorată până la 15 m.

4. Distanța de la teritoriul instituției de învățământ până la obiectele radiotehnice și sursele de poluare trebuie să nu fie mai mică de 50 m.

5. Distanța de la clădirea instituției de învățământ din partea unde se află ferestrele încăperilor în care se desfășoară procesul educațional și până la clădirile din vecinătate trebuie să fie minimum de 2,5 înălțimi a clădirii mai înalte. Casele individuale, încăperile de întreținere a animalelor și edificiile sociale se amplasează la distanța minimum 50 m de la clădirea instituției de învățământ.

6. Teritoriul instituțiilor de învățământ trebuie să fie îngrădit. Aria spațiului verde trebuie să constituie minimum 40 % din aria totală a terenului. Se admite micșorarea ariei spațiului verde cu 10 % în cazul în care instituția se amplasează în vecinătatea unei păduri sau a unui parc.

Nu se permite plantarea pomilor și arbuștilor înțepători și cu fructe otrăvitoare.

7. Administratorii de patrimoniu a instituțiilor de învățământ au obligația să desfășoare lucrări de prevenire, combatere și distrugere a buruienii ambrozia pentru evitarea răspândirii acesteia și eliminarea acesteia în cazul prezenței pe terenurile instituțiilor de învățământ, conform Regulamentului privind combaterea și prevenirea răspândirii buruienii ambrozia (*Ambrosia artemisiifolia*), aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 967/2018.

8. Suprafața teritoriului instituției de învățământ trebuie să asigure nu mai puțin de 50 m² pentru fiecare elev.

9. Lotul de pământ se divizează în următoarele zone funcționale:

- a) de construcție (clădirea de bază);
- b) de sport;
- c) de odihnă;
- d) de gospodărie;
- e) de cazare (la necesitate).

Pentru instituțiile de învățământ primar, secundar ciclul I și II, precum și pentru instituțiile de învățământ profesional tehnic cu înclinație în domeniul agriculturii, este prezentă și zona lotului experimental.

10. Zona de sport include terenul de volei, terenul de baschet, terenul de minifotbal, piste pentru alergări și sărituri, care pot fi amenajate pe aceeași suprafață. Zona de sport nu trebuie să se afle din partea ferestrelor claselor. Terenurile sportive se nivelează în permanență, pentru a exclude traumatismul, și se amplasează la o distanță nu mai puțin de 25 m de la casele de locuit. Sectoarele sportive au înveliș de iarbă, lemn, cauciuc. Terenul sportiv combinat poate fi asfaltat. Terenul sportiv este dotat cu echipamentul și inventarul necesar.

11. Zona de odihnă pentru instituțiile de învățământ primar, secundar ciclul I și II se amplasează respectiv în vecinătatea claselor primare, gimnaziale și liceale, iar profesional tehnic - în vecinătatea zonelor de instruire, locativă și sportivă. Terenul preconizat pentru clasa I trebuie amenajat cu echipament și inventar corespunzător vârstei.

12. Zona de gospodărie se amplasează în vecinătatea blocului alimentară, are teren pavat sau asfaltat și intrare separată.

13. Containerele de colectare a reziduurilor solide trebuie să fie confecționate din materiale ușor supuse prelucrării și dezinfectării (din metal, plastic), cu capace și plasate pe teren pavat sau asfaltat în zona de gospodărie la distanța de minimum 25 m de la clădire.

14. În instituțiile de învățământ se respectă siguranța în exploatare, care presupune protecția tuturor elevilor, inclusiv celor cu cerințe educaționale speciale, împotriva riscului de accidentare în timpul exploatării normale a spațiului din interiorul clădirilor, precum și a spațiului aferent acestora, prin:

- 1) prevenirea alunecării:

- a) stratul de uzură va asigura condiții pentru a preîntâmpina căderea prin alunecare, chiar și pe vreme ploioasă;
 - b) finisajul treptelor și rampelor se realizează astfel încât să se evite alunecarea, și cu reflecție perceptibilă de către persoanele cu dizabilități de vedere;
 - c) treptele trebuie să evite staționarea apei și formarea unui strat de gheață.
- 2) prevenirea căderilor, împiedicărilor:
- a) schimbările de nivel trebuie atenționate prin marcaje vizibile;
 - b) marginea treptelor să fie clar vizibilă, să nu fie confundată cu desenul de pe suprafața orizontală a treptei.

15. Se admite amplasarea în cadrul spațiului instituțiilor de învățământ, cu condiția că grădinițele care funcționează în incinta unor unități școlare au căi de acces separate, spații de joacă separate și vor corespunde normelor sanitare stabilite prin Hotărârea de Guvern nr. 1211/2016 cu privire la aprobarea Regulamentului sanitar pentru instituțiile de educație timpurie.

16. Teritoriul instituției de învățământ trebuie să aibă iluminare artificială în timpul nopții.

17. Toate drumurile, căile de circulație trebuie să fie pavate sau asfaltate.

18. Solul trebuie să fie uscat, ferit de inundații și infiltrații. Apa subterană superficială trebuie să se găsească la cel puțin 1 m sub nivelul inferior al fundamentului clădirii.

19. Pe teritoriul instituțiilor de învățământ nu se permite trecerea comunicațiilor ingineresti comunale (apeduct, canalizare, încălzire, alimentare cu energie), cu excepția celor ce deservește instituția.

III. Norme sanitare pentru clădire și încăperile de bază

20. Clădirile instituțiilor de învățământ primar, secundar ciclul I și II nu trebuie să aibă mai mult de 4 nivele și vor dispune de următoarele grupe de încăperi:

- a) de învățământ pentru clasele I-IV;
- b) de învățământ pentru clasele V-XII;
- c) ateliere;
- d) încăperi sportive și pentru activități culturale;
- e) pentru grupele cu program prelungit;
- f) comune (bloc alimentar, bibliotecă, administrative, de gospodărie, medicale, suport psihologic);
- g) de cazare (după caz).

Componenta și suprafața încăperilor de studii pentru instituțiile de învățământ primar, secundar ciclul I și II sunt prevăzute în anexa nr. 1.

21. Clădirile instituțiilor de învățământ profesional tehnic trebuie să dispună de următoarele grupe de încăperi:

- 1) de studii pentru instruirea generală (ocupării teoretice);
- 2) pentru instruire profesională: ateliere, pentru însușirea disciplinelor speciale, laboratoare, încăperi-laboratoare;
- 3) sala pentru sport;
- 4) sala de festivități;
- 5) administrative;
- 6) auxiliare (cabinet medical, cabinet pentru consiliere psihologică);
- 7) depozite;
- 8) blocul alimentar;
- 9) locative (cămine), după caz.

Componența și suprafața încăperilor de studii pentru instituțiile de învățământ profesional tehnic sunt prevăzute în anexa nr. 2.

22. Clădirea instituției de învățământ trebuie să fie proiectată, ținând cont de accesul tuturor categoriilor de elevi, inclusiv al celor cu dificultăți locomotorii, de vedere. Blocurile instituțiilor de învățământ se construiesc și se acomodează la necesitățile elevilor cu cerințe educaționale speciale în conformitate cu legislația din domeniul construcțiilor, inclusiv prin:

- a) căi de acces conform normativelor și standardelor naționale în construcție, adaptate la necesitățile persoanelor cu cerințe speciale;
- b) wc-uri accesibile;
- c) uși și ascensoare accesibile/largi;
- d) gresie și faianță nealunecoasă și cu reflecție perceptibilă de către persoanele cu dizabilități de vedere accentuate și medii.

23. În fiecare sala de clasă, în medie se prevăd câte 1-2 locuri echipate, pentru elevii cu cerințe educaționale speciale, în funcție de fiecare tip de afecțiune - mobilitate redusă, deficiențe de vedere sau auz.

24. În încăperile unde se utilizează echipamente de sunet se prevede izolarea fonică a pereților și a podelei (pereții și dușumeaua trebuie să aibă proprietăți de izolare fonică înaltă).

25. Insolarea claselor I-IV trebuie să fie de minim 3 ore.

26. Este interzisă amplasarea încăperilor în care se desfășoară procesul educațional în subsol sau demisol, cu excepția depozitelor, wc-urilor, vestiarelor.

27. Atelierele se amplasează la parter, după caz, în blocuri speciale, izolate de sălile de studii.

28. Repartizarea încăperilor în blocul instituției se efectuează în funcție de vârsta elevilor din instituțiile de învățământ primar, secundar ciclul I și II.

29. Încăperile pentru clasa I sunt amplasate la primul etaj și sunt izolate de celelalte clase.

30. La fiecare etaj se amplasează havuzuri pentru apă potabilă, iar în cazul neconformității apei se vor utiliza recipiente - dozatoare de apă potabilă prevăzute cu pahare de unică folosință.

31. Coridoarele în care au ieșire sălile de clasă, din instituțiile de învățământ primar, secundar ciclul I și II, se prevăd cu lățimea de minimum 1,8 m, alte coridoare trebuie să aibă lățimea de minimum 1,4 m.

32. Înălțimea etajelor, cu excepția sălii pentru sport și celei de festivități, trebuie să fie de minim 3,3 m (de la podea până la podeaua următorului etaj).

33. Vestiarele sălilor pentru sport vor fi separate pentru fete și băieți, se amenajează cu cuiere și/sau dulapuri, cu uși care se încuie și separeuri după posibilitate pentru a asigura intimitate în procesul de schimb al hainelor. Componenta și dimensiunile minime recomandabile ale sălilor pentru sport și încăperilor auxiliare se proiectează conform documentului normativ NCM C.01.03:2017 „Proiectarea construcțiilor pentru instituții de învățământ general”.

34. Sălile pentru sport se amplasează nu mai sus de nivelul doi și comunică cu o sală pentru depozitarea utilajului sportiv. Nu se admite trecerea în sălile pentru sport prin încăperile în care se desfășoară procesul educațional.

35. În componența încăperilor de instruire sportivă se admit și bazine pentru înot. Dimensiunile și capacitatea bazinului va corespunde cu cerințele normative tehnice în construcții.

36. Pentru copiii cu dereglări ale aparatului locomotor, bazinele de înot trebuie să aibă un dispozitiv pentru coborârea și ridicarea elevilor.

37. În jurul bazinului de înot se prevede o pistă de ocolire cu lățimea nu mai mică de 1,25 m. Pentru cei care nu pot înota, se recomandă amenajarea unei piste separate la cota de 0,9 m mai jos de nivelul peretelui bazinului și cu înălțimea de 0,75 m.

38. Bazinele de înot trebuie să dispună de sistem de filtrare și dezinfecție a apei. Monitorizarea calității apei se va efectua în conformitate cu prevederile Regulamentului sanitar aprobat de Guvern.

39. În zona de amplasare a bazinului se prevăd următoarele încăperi auxiliare ale zonei bazinului de înot:

a) camera antrenorului dotată cu vestiar, wc și duș;

c) vestiar dotat cu cabine de duș și wc pentru elevi, dotate permanent cu hârtie igienică, apă caldă, săpun, prosoape de hârtie sau dispozitiv electric de uscare a mâinilor.

Ariile încăperilor auxiliare se stabilesc în sarcina de proiect. Metodele de tratare a apei pot fi prin: filtrare, dezinfecția (clorinare, ozonare), recirculare. Încăperea pentru clorinarea apei va avea intrare separată. Controlul calității apei

din bazin se va efectua conform unui program de monitorizare coordonat cu subdiviziunea teritorială a Agenției Naționale pentru Sănătate Publică.

40. În clădirile instituției de învățământ se prevăd la fiecare etaj wc-uri pentru elevi după cum urmează:

- a) un scaun de wc pentru maxim 20 de fete;
- b) un scaun de wc și un pisoar pentru maxim 20 de băieți,
- c) wc-urile să fie accesibile inclusiv și pentru persoanele cu dizabilități, utilizatorilor de scaune cu roțile, separate pentru băieți și fete.

Ușa de intrare în wc nu trebuie să se afle vis-a-vis cu ușa de intrare în încăperea sălilor de clasă.

Instituțiile de învățământ trebuie să dispună de încăperi pentru igiena personală a fetelor dotate cu o cabină pentru maxim 70 de fete cu o suprafață de cel puțin 3,0 m² care să conțină: bideu și/sau duș un scaun de wc, un lavoar, toate conectate la apă rece și caldă curgătoare, noptieră, oglindă verticală de dimensiuni aproximative cu înălțimea unei persoane, cu ușă care se va încuia pe interior, coș cu capac pentru deșeuri igienice personale.

Grupurile sanitare trebuie să fie dotate cu lavoare din contul un lavoar la maxim 40 de elevi, conectate la apă rece și caldă și controlate termostatic, dotate permanent cu hârtie igienică, apă caldă, săpun, prosoape de hârtie sau dispozitiv electric de uscare a mâinilor, cu produse de igienă menstruală (preferabil amplasate în dispenser special pentru produse de igienă menstruală), urnă cu capac pentru deșeuri.

41. Cabinele wc-urilor trebuie să fie cu ușă și suficient de spațioase pentru a asigura intimitatea elevului, cu posibilitate de a fi încuiate pe interior, scaunele de wc se încorporează în podea și sunt despărțite prin paravane încorporate în podea sau pe piloni de protecție, placate cu faianță sau din metaloplastic cu uși cu zăvoare. Lângă scaunele de WC se recomandă instalarea barelor de suport.

42. Mobilierul și echipamentul pentru elevi trebuie să fie inofensive pentru sănătatea copiilor și să țină cont de specificul de organizare al procesului educațional, de asemenea, să fie reglabili și să corespundă taliei, vârstei elevilor și dezvoltării fizice sau, după caz, a dizabilității copiilor și tinerilor. Conducerea instituției de învățământ are obligația de a repara imediat orice defecțiuni ale mobilierului. Se interzice folosirea scaunelor fără spătar în sălile de clasă.

43. Cerințele pentru căminele instituțiilor de învățământ profesional tehnic vor corespunde prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 74/2007 pentru aprobarea Regulamentului - cadru privind funcționarea căminelor din subordinea instituțiilor de învățământ de stat. Căminele se grupează în dormitoare separate pentru băieți și fete sau în blocuri de instruire - locative, reieșind din vârsta elevilor. Pe lângă dormitoare mai sunt necesare încăperi pentru curățarea hainelor și a încălțăminteii.

44. Nu se admit paturi suprapuse.

45. Încăperile blocului alimentar trebuie să se afle la primul etaj, în vecinătatea zonei de gospodărie. Numărul de locuri în sala cantinei din instituția de învățământ este de minimum 20-25% din numărul total de elevi care se alimentează.

46. În instituțiile de învățământ primar, secundar ciclul I și II unde elevii studiază 2-3 limbi străine se mai prevede câte un cabinet pentru aceste scopuri.

47. Numărul de locuri în sala de festivități este nu mai mic de 25% din numărul total de elevi în instituțiile de învățământ primar, secundar ciclul I și II.

48. Numărul de elevi în clasele I-IV trebuie să fie de maxim 20; iar în clasele V-XII de maxim 25.

49. În instituțiile de învățământ în componența punctului medical trebuie să fie: cabinetul lucrătorului medical, cabinetul de proceduri și, după caz, cabinetul medicului stomatolog.

50. Se interzic reparațiile clădirii, încăperilor și rețelelor edilitare interioare în condițiile de prezență a elevilor. Vopsirea ferestrelor, zugrăvirea tavanului și pereților se efectuează după necesitate până la eliberarea autorizației sanitare de funcționare, conform prevederilor Legii nr.10/2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice.

51. Se interzice folosirea clădirilor și a teritoriului instituțiilor de învățământ în alte scopuri decât cel educațional.

IV. Norme pentru ateliere

52. Încăperile atelierelor de instruire trebuie să fie calde, luminoase și uscate. Se interzice amplasarea lor în demisolul sau subsolul clădirii. Suprafața atelierelor trebuie să corespundă specificului procesului educațional și activității fizice intense a elevilor (nu mai puțin de 6 m² pentru un elev).

53. Depozitele, încăperile pentru păstrarea uneltelor trebuie să se afle în edificiul atelierelor. Depozitul pentru păstrarea lemnului trebuie să aibă o ușă spre exterior și una spre atelier.

54. Dușumeaua încăperilor de producere trebuie să permită dereticarea umedă.

55. Pasajele din ateliere sunt evidențiate prin linii de culoare albă. Nu se permite blocarea ușilor, scărilor și a coridoarelor.

56. Pereții trebuie să fie netezi, acoperiți cu vopsea, ceea ce ar permite dereticarea umedă.

57. Atelierele trebuie să fie dotate cu lavoare cu apă caldă și rece, săpun lichid, șervețele de unică folosință sau instalații electrice și perii pentru curățarea suprafețelor.

58. Atelierele sunt asigurate cu apă potabilă, conectate la rețeaua de apeduct sau asigurate cu apă îmbuteliată.

59. Atelierele trebuie să fie dotate cu trusă medicală și brancardă pentru acordarea primului ajutor în caz de traumatism.

60. Vestiarele pentru haine trebuie să fie izolate de cele pentru echipamentul de protecție.

61. Tot utilajul trebuie să se mențină într-o bună stare și trebuie să fie fixat.

62. Materialele și detaliile se depozitează în locuri speciale, fără ca ele să blocheze pasajele. Înălțimea stivelor de materiale depozitate nu trebuie să depășească 1 m.

63. Transmisiile trebuie să dispună de grile de protecție.

64. Transmisiile care se află în interiorul agregatelor sunt izolate din toate părțile. Accesul la ele se efectuează prin dispozitive de deschidere. Valțurile trebuie să fie dotate cu dispozitive de protecție care previn prinderea hainelor și a degetelor.

65. Tot utilajul ce prelucrează metale fragile trebuie să aibă dispozitive de protecție pentru evitarea traumatismelor elevilor. Pentru protecția de așchii strungul de frezare trebuie să fie dotat cu paravan. Strungul pentru geluit se va dota cu un vas pentru acumularea surcelelor.

66. Utilajul este vopsit în culori deschise. Dispozitivele periculoase se vopsesc în roșu aprins.

67. Funcționabilitatea strungurilor se verifică la începutul lucrului de către profesor. Activitatea la strungurile deteriorate nu se admite.

68. Pornirea și stoparea utilajului nu trebuie să prezinte pericol.

69. Dispozitivele de pornire trebuie să asigure pornirea lină a agregatelor și să excludă posibilitatea de a se opri de sine stătător. Nu se admit mai multe dispozitive de pornire. În vecinătatea locului de lucru al profesorului trebuie să fie un întrerupător pentru deconectarea utilajului din tot atelierul. Dispozitivele pentru pornirea utilajului trebuie să fie instalate comod și inofensiv.

70. Dereticarea așchiilor, prafului și a murdăriei se efectuează cu ajutorul periilor în timpul staționării utilajului. Fără cele necesare dereticarea este interzisă.

71. Ungerea utilajului se efectuează sistematic, conform instrucțiilor în domeniu. Sistemul de ungere trebuie să excludă vărsarea și împrășcarea uleiului și trebuie să fie inofensiv.

72. Repararea utilajului în timpul funcționării acestuia sau în timpul lecțiilor se interzice.

73. Locul de muncă se organizează în așa mod, încât să fie evitate accidentele. Fiecare loc de muncă se marchează cu semne de siguranță. Locurile de muncă se dotează cu mese, dulapuri, polițe, rafturi pentru instrumente, ochelari de

protecție. Instrumentele ce se află pe polițe, rafturi nu trebuie să depășească mărimea acestora. Nu se permite blocarea locului de muncă cu materiale, detalii inutile pentru moment.

74. Este interzisă depozitarea în atelierele școlare a altor materiale și unelte de lucru decât cele care se folosesc curent în activitatea de instruire.

75. Managerii instituțiilor de învățământ, profesorii de educație tehnologică sunt obligați:

- a) să prezinte elevilor informații privind tehnica securității;
- b) să asigure elevii cu instrumente necesare;
- c) să verifice dacă instrumentele sunt funcționabile;
- d) să verifice corectitudinea efectuării operațiilor de muncă.

76. Instrumentele în ateliere sunt de diferite mărimi. Ele trebuie să se afle în casete speciale, plasate în dulapuri și pe măsuțe, iar după caz, conform instrucțiunilor, în interiorul mașinilor-unelte.

77. Masa greutăților purtate în mâini nu trebuie să depășească:

- a) pentru adolescenți (15 ani) - 8,2 kg;
- b) pentru adolescente (15 ani) - 5,0 kg;
- c) pentru tineri (16-18 ani) - 16,4 kg;
- d) pentru tinere (16-18 ani) - 10,2 kg.

Timpul de transport al greutăților nu trebuie să depășească 1/3 din timpul total de lucru. Nu se admite transportarea greutăților de către elevii sub 15 ani.

78. Pentru ridicarea, amplasarea și instalarea greutăților se folosesc dispozitive speciale (mese cu rotile) care asigură protecția elevilor și le facilitează activitatea.

79. În timpul educației tehnologice elevii și profesorii trebuie să fie asigurați cu echipament de protecție. Elevii trebuie să fie asigurați cu mijloace de protecție individuală: halate, șorțuri, mănuși, ochelari de protecție și după necesitate alte echipamente.

80. Dacă activitatea se efectuează în genunchi sau în poziție orizontală, elevii trebuie să fie asigurați cu saltele speciale.

81. Profesorii în timpul lecțiilor de educație tehnologică, sunt obligați să supravegheze folosirea de către elevi a mijloacelor individuale de protecție. Ultimele trebuie întreținute în curățenie. Toți profesorii de educație tehnologică trebuie să cunoască regulile de securitate a muncii în domeniile respective.

82. Nici un elev nu este admis la activitatea practică și de sine stătătoare de deservire a utilajelor, fără să cunoască regulile de lucru cu acest utilaj și să fie informat cu privire la instrucțiunea de securitate a muncii.

Efectuarea instructajului privind securitatea muncii se notează în registru.

83. Atelierele din instituțiile de învățământ profesional tehnic, în care în timpul procesului de instruire are loc eliminarea substanțelor chimice (aparatele de

sudat, aparatele de montare) și pulberi, trebuie să fie înzestrate cu ventilație mecanică prin refulare-aspirație executate în conformitate cu documentația normativă.

84. Suprafețele minime recomandabile pentru un loc destinate atelierelor de instruire și producere în funcție de capacitatea și tipul lor sunt prevăzute în anexa nr. 3.

85. Menghinele la mesele de lăcătușărie se instalează la distanța de cel puțin 1 m între axele lor. Lățimea mesei trebuie să fie de cel puțin de 0,75 m. Pentru protecția elevilor se instalează scuturi din plase de metal cu înălțimea de cel puțin 1 m. La mesele universale de lăcătușărie-tâmplărie se instalează scuturi detașabile. Menghinele trebuie să fie fixate bine, iar suprafața cleștelor să nu fie uzată și să fixeze bine piesele.

86. Distanța dintre mesele de lăcătușărie aranjate perpendicular pasajului trebuie să fie de cel puțin 0,9 m, câte două frontal în linie – de cel puțin 1,6 m. Distanța dintre mesele de prelucrare a lemnului aranjate într-un rând trebuie să fie de cel puțin 65 cm, iar între rânduri cel puțin 70 cm. Distanța de la strunguri până la mesele de lăcătușărie (lemnărie) trebuie să fie de cel puțin 90 cm.

87. Ciocanele, baroasele trebuie să aibă o suprafață convexă netedă, fără crăpături și bavuri. Mânerul trebuie să fie trainic.

88. Mânerul ciocanelor și baroaselor trebuie să fie confecționat din lemn dur (stejar, mesteacăn, arțar). Folosirea lemnului moale (brad, pin) este interzisă.

89. Mânerele dălților, șurubelnițelor, pilelor, ferestraiilor trebuie să fie ajustate și dotate cu inele din metal. Mărimea mânerelor trebuie să corespundă cerințelor igienice și mărimii instrumentelor. Lucrul cu instrumentele ce au mânerele deteriorate nu se admite.

90. În timpul lucrului cu dalta se folosesc ochelari de protecție. Profesorii controlează purtarea obligatorie a ochelarilor de către elevi.

91. Instrumentele pentru geluirea lemnului (gealău) trebuie să fie cu calapoduri netede. Capătul posterior și partea superioară a gealăului trebuie să fie rotunjite. Mânerul calapodului trebuie să fie neted. Lama gealăului trebuie să fie bine ascuțită, ajustată la calapod și nu trebuie să aibă bavură, fisuri.

92. Atelierele de montare din instituțiile de învățământ profesional tehnic dispun de cabine de montare (nu mai puțin de 1,5 x 1,5 m), iar cele pentru sudare cu gaz și electricitate – cabine (nu mai puțin de 4 m²) cu un perete lateral despărțitor cu înălțimea de nu mai puțin de 2,0 m. Aparatele de sudat cu mai multe locuri se instalează într-o încăpere separată, izolată de alte încăperi de instruire. Locurile de muncă pentru sudarea cu gaz sunt amenajate în cabine izolate, unde se instalează o masă de sudat, un scaun și un vas cu apă. Atelierele pentru electromontori, unde are loc sudarea, dispun de mese, care au un înveliș de metal (nu mai puțin de 300 x 300 mm) și dispozitive pentru fixarea materialelor și instrumentelor.

93. În funcție de profil, în instituțiile de învățământ profesional tehnic trebuie să fie încăperi sau depozite pentru păstrarea și distribuirea sculelor și a inventarului (nu mai puțin de 15 m²), detaliilor, materiei prime și producției fabricate (0,2 – 0,3 m² pentru o mașină – unealtă). Fiecare atelier trebuie să fie înzestrat cu dulapuri pentru păstrarea echipamentului de protecție (salopete, șorțuri, mănuși, ochelari de protecție) și lavoare cu apă caldă și rece (nu mai puțin de 2 unități).

V. Norme sanitare pentru cămine

94. Căminele sunt amenajate cu dormitoare, încăperi auxiliare, de cultură și medicale.

95. Fiecare odaie din cămin trebuie să fie înzestrată cu inventar în corespundere cu Hotărârea Guvernului nr. 74/2007 pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind funcționarea căminelor din subordinea instituțiilor de învățământ de stat.

96. Dormitoarele sunt destinate pentru 2–3 elevi. Într-un dormitor se admit maxim 4 elevi. Suprafața pentru un elev să fie nu mai puțin de 6 m².

97. La o celulă de dormitoare se prevăd blocuri sanitare (wc, duș, lavabou), bucătărie (un reșou, o cadă, o masă-dulap, un frigider la maxim 10 elevi), camere pentru ocupații și odihnă.

98. Dormitoarele nu trebuie să comunice între ele iar lățimea lor să fie de cel puțin 2,2 m. Fiecare dormitor dispune de ieșiri în coridor sau în antreu. Ușile se deschid în interior.

99. Dormitoarele se amenajează cu dulapuri încorporate pentru haine și cearșafuri. Numărul de secții în dulapuri corespunde numărului de elevi. Mărimea unei secții este de minim 0,6 x 0,6 m. Dulapurile pot fi și în antreu.

100. Componenta încăperilor auxiliare este prevăzută în anexa nr. 4.

Încăperile destinate pentru pregătirea temelor pentru acasă și petrecerea timpului liber trebuie să fie înzestrate cu scaune și mese corespunzătoare taliei. Locurile pentru ocupații trebuie să fie asigurate cu iluminare locală.

101. Bucătăriile trebuie să fie utilate cu plite, căzi, mese pentru pregătirea bucatelor și dulapuri, reieșind din: o rondelă, o cuvă, o masă și un dulap la maxim 10 studenți. În încăperea auxiliară se instalează un dispozitiv de încălzire a apei.

102. Saloanele din izolator sunt pentru 2 paturi (nu mai puțin de 7 m² pentru un pat). Pentru fiecare salon se prevede wc, lavabou și duș. Izolatorul are ieșire directă pe teren și dispune de ventilație autonomă prin aspirație.

103. Încăperile medicale, auxiliare, culturale și de menaj se află, de regulă, la parter. În subsol se admite de a amplasa depozitele pentru lenjerie murdară, inventar sportiv și de gospodărie, spălătoria de lenjerie, încăperi pentru uscarea hainelor și a încălțăminteii, încăperi tehnice.

104. Încăperile pentru curățarea și călcarea hainelor se dotează cu un lavoar, mese de călcat, dulapuri încorporate.

105. Intrările căminelor dispun de un tambur.

VI. Norme sanitare de protecție împotriva zgomotului pentru instituțiile de învățământ profesional tehnic

106. În timpul instruirii profesionale, a practicii de producere se determină caracterul, frecvența, nivelul și durata acțiunii zgomotului.

107. Pentru reducerea nivelului zgomotului în blocurile de studii se îndeplinesc următoarele norme sanitare:

1) în sălile de recreație, sport și ateliere, tavanul și pereții trebuie să fie căptușiți cu materiale fonoizolante;

2) atelierele, inclusiv cele de producere, trebuie să fie dotate cu utilaj modern, nezegomotos, pașaportul căruia include date despre caracteristica zgomotului;

3) utilajul greu (instalații, mașini-unelte) trebuie montate la primul etaj, pe un fundament special de beton, iar în lipsa lui pe o suprafață de amortizare;

4) utilajul de pe mese trebuie montat pe suprafețe de amortizare și fixat de masă; e oportun de montat mașinile de masă cu o greutate mică pe o placă grea, iar amortizatoarele se montează sub placă;

5) reparația utilajului, schimbarea detaliilor și mecanismelor uzate, balansarea părților mobile ale mașinii se fac la timp;

6) încăperile cu un nivel înalt de zgomot (ateliere, hale de studii, săli de sport, ospătării) trebuie amplasate mai departe de încăperile de instruire, medicale, administrative și de bibliotecă. Plăcile de finisare ale atelierelor trebuie să aibă proprietatea de micșorare a zgomotului. Atelierele trebuie separate unul de altul printr-un perete compact. Între două ateliere se poate de amplasat încăperea pentru păstrarea instrumentelor sau depozite.

7) în ateliere, sălile de studii, blocul alimentar și sălile sportive timpul de reverberație nu trebuie să dureze mai mult de o secundă;

8) la amplasarea încăperilor profesorilor în vecinătatea atelierelor trebuie să fie respectate normele sanitare de protecție împotriva zgomotului, cu instalarea ușilor duble cu o garnitură specială (din cauciuc). În încăperile de instruire circulante ultimul rând trebuie să fie depărtat de la ușă cu cel puțin de 0,2 m în lungime și cu cel puțin de 0,5 m în lățime;

9) nu se permite ca în sala pentru sport să se ocupe concomitent două grupe. Instalațiile de gimnastică destinate pentru sărituri, trebuie să aibă pe perimetru o garnitură amortizatoare (din cauciuc);

10) picioarele meselor și scaunelor din partea inferioară din sălile de studii trebuie să fie căptușite cu pâslă sau cauciuc;

11) pereții încăperilor cu un nivel înalt al zgomotului nu se finisează cu plăci de ceramică și cu vopsea. Dacă sunt ateliere cu nivel înalt al zgomotului, se amenajează o încăpere pentru odihnă;

12) proiectele trebuie să dispună de compartimentul „Protecția sonoră”, unde sunt incluse calculele acustice de diminuare ale zgomotului.

108. Dacă nivelul zgomotului este mai mare decât normele în vigoare (70 dBA), gradul acțiunii negative a zgomotului asupra organismului poate fi limitat prin:

- 1) aplicarea obligatorie a căștilor de protecție;
- 2) reglementarea nivelului maxim admisibil de zgomot în funcție de vârstă, conform anexei nr. 5.
- 3) lucrul în condițiile în care nivelul zgomotului și durata lui depășesc normele din tabel se efectuează cu folosirea mijloacelor de protecție individuală sau colectivă. Durata lucrului în condițiile în care zgomotul este în formă de impuls, este mai mică cu un nivel față de cel indicat în tabel (exemplu: pentru 70 dB durata este corespunzător de 3,5 și 5 ore);
- 4) în timpul instruirii profesionale și practicii de producere după fiecare 45 minute de lucru trebuie să se facă întreruperi de 10 – 15 minute. Elevii trebuie să se afle în încăperi cu nivel redus al zgomotului.

VII. Norme pentru laboratoarele de informatică

109. Laboratoarele de informatică (în continuare - LI) cu tehnică de calcul (în continuare - TIC) sunt amplasate la orice etaj, cu excepția demisolurilor.

110. Suprafața încăperilor depinde de tipul și numărul de calculatoare instalate. La un loc de muncă revine nu mai puțin de 6 m².

111. Suprafața podelei în LI cu TIC trebuie să fie netedă, nelunecoasă, comodă pentru curățare, să aibă proprietăți antistatice.

112. Înălțimea LI cu TIC este nu mai mică de 3 m.

113. Suprafețele din LI cu TIC sunt vopsite în culori bleu, verde-deschis, gri-deschis, se admit pereții de culoare galbenă, bej.

114. Din interior ferestrele au draperii sau jaluzele, asortate la culoare cu pereții, ce rețin lumina naturală. Se interzice folosirea draperiilor de culoare neagră.

115. Pe lângă LI cu terminale video (în continuare – TV), cu 10 și mai multe locuri, trebuie să fie o cameră de laborator cu suprafața de nu mai puțin de 18 m² cu masă de radio-montaj cu ventilație locală de aspirație, dotată cu rafturi pentru păstrarea utilajului și a pieselor de rezervă.

116. La intrare în LI cu TV trebuie prevăzute dulapuri sau rafturi pentru păstrarea genților și a altor obiecte individuale ale elevilor.

117. Locurile de lucru cu computerul trebuie să aibă o construcție specială pentru a asigura elevilor o poziție corectă.

118. Mesele din LI cu TV sunt pentru unul sau două locuri de lucru. Lungimea mesei de lucru cu un singur loc trebuie să fie cel puțin de 70 cm, iar lățimea să asigure un loc de numai puțin de 30 cm în fața tastaturii pentru caiet și antebrațele elevului. Mesele sunt de culoarea lemnului natural, bleu, verde-deschis, gri-deschis.

119. Construcția meselor de lucru cu TV trebuie să aibă două suprafețe separate: una orizontală pentru amplasarea computerelor cu reglare lentă a înălțimii, în limitele a 520-760 mm și a doua - pentru tastatura cu reglarea lentă a unghiului de înclinare de la 0 până la 15 grade cu o fixare garantată în poziția optimă (12-15°), ce permite menținerea poziției corecte de lucru a elevilor, fără înclinarea pronunțată a capului înainte.

120. În clasele de studii și cu TV înălțimea meselor și a scaunelor corespunde taliei elevilor, conform normativelor igienice pentru mobilierul școlar prevăzute în anexa nr. 6.

121. Dacă înălțimea mesei și a scaunului nu corespunde taliei elevilor, sunt folosite suporturi reglabile pentru picioare, conform înălțimii necesare.

122. Dimensiunea suportului: lățimea - nu mai puțin de 300 mm, lungimea - nu mai puțin de 400 mm, unghiul de înclinare față de podea-plan - minim 20°. Suportul trebuie să fie reglabil în limita de 150 mm înălțime. Suprafața suportului gofrată la marginea anterioară are un bord de maxim 10 mm înălțime.

123. Scaunele și spetezele trebuie să fie capitonate cu materiale semimoi, aeropermeabile ce se curăță ușor și nu se electrizează.

124. Locurile de muncă cu TV sunt aranjate perpendicular ferestrelor, ca lumina să cadă dintr-o parte, îndeosebi, din stânga.

125. Amplasarea locurilor de lucru cu TIC și TV poate fi realizată în trei variante: în perimetru, în rânduri (1-3 rânduri), în centru. Varianta optimă este amplasarea în perimetru a locurilor de lucru.

126. La amplasarea în perimetru a locurilor de lucru, se stabilesc următoarele distanțe:

a) după lățimea LI cu TIC:

distanța de la peretele cu ferestre și mese trebuie să fie de cel puțin 0,8 m;

distanța dintre peretele opus ferestrelor și mesele TIC și TV - să fie de cel puțin 0,1 m, iar în unele cazuri, în funcție de videoterminalele folosite, mesele trebuie aranjate nemijlocit lângă perete;

b) după lungimea LI cu TV:

mesele pentru două locuri cu TIC și TV trebuie aranjate nemijlocit una lângă alta, iar cele pentru un loc se vor afla la o anumită distanță, reieșind din numărul lor și suprafața încăperilor.

127. Distanța între suprafețele laterale ale videomonitorilor trebuie să fie nu mai mică de 1,2 m. Când numărul locurilor de lucru cu TIC sau TV nu este mare se preferă amplasarea lor lângă peretele opus ferestrelor. În cazul amplasării în perimetru a meselor cu TIC și TV, LI trebuie dotate suplimentar cu mese școlare și scaune conform standartelor naționale în vigoare, pentru amplasarea elevilor, care nu lucrează cu TIC sau TV. În funcție de numărul locurilor de lucru cu TIC sau TV mesele școlare se aranjează într-un rând sau în două. Nu se permite alipirea a două mese școlare (distanța dintre rânduri va fi de cel puțin 0,5 m).

128. La o amplasare într-un rând, în două sau în trei a meselor de un singur loc cu TIC sau TV este necesar să fie respectate următoarele distanțe:

a) după lungimea LI cu TV: în fiecare rând distanța între mesele de lucru trebuie să fie de cel puțin 2 m; distanța dintre ultimele mese de lucru și perete - de cel puțin 0,8 m.

Dacă ușa se află lângă ultimele mese, distanța dintre ele și perețele lateral trebuie să fie de cel puțin 1,2 m.

b) după lățimea LI cu TIC: distanța dintre perețele cu ferestre și primul rând de mese cu TIC sau TV trebuie să fie de la 0,8 până la 1,1 m; distanța dintre rândul al treilea de mese (de la ferestre) și perete – între 0,8 și 0,9 m; distanța între părțile laterale ale video-monitoarelor trebuie să fie nu mai mică de 1,2 m.

129. În cazul amplasării meselor cu TIC sau TV în două rânduri, trecerea dintre rânduri se mărește în mod corespunzător.

130. În cazul amplasării centrale a meselor cu TIC sau TV, când două rânduri de mese stau în centrul LI, ecranele videomonitoarelor sunt orientate în părți opuse, TV sunt aranjate cu spatele unul la altul. Distanța între mesele de lucru cu videomonitor trebuie să fie nu mai mică de 2 m (în direcția - ecranul unui videomonitor și spatele altuia), iar distanța între suprafețele laterale ale videomonitoarelor trebuie să fie nu mai mică de 1,2 m.

131. Încăperile de lucru cu TV sunt dotate cu sisteme de încălzire centrală sau autonomă, cu sisteme de ventilație mecanică refulare-aspirație sau condiționare, conform normativelor tehnice în construcții.

132. La organizarea LI cu TIC în încăperi adaptate, în care lipsește ventilația prin refulare-aspirație, este necesar să se organizeze condiționarea aerului pentru perioada caldă și de tranziție respectând temperatura interioară în încăperea de $24^{\circ}\text{C}\pm 1.5^{\circ}$.

133. În LI cu TV trebuie să se facă zilnic curățenie umedă.

134. LI dispune de iluminare naturală și artificială. Fluxul principal al luminii naturale trebuie să cadă din stânga. Razele solare și lumina reflectată, sclipirile nu trebuie să cadă în câmpul de vizibilitate al elevului și nici pe ecranul videomonitorului.

135. Coeficientul de iluminare naturală (CIN) nu trebuie să fie mai mic de 1,5%.

136. Iluminarea artificială în încăperile cu TV se efectuează cu un sistem de iluminare general cu instalarea corpurilor de iluminat care să asigure nivelul de iluminare optim, corpurile urmează a fi aranjate uniform pe tavan, în formă de fâșii paralele ferestrelor. Ecranul monitorului se găsește în zona unghiului de protecție a corpurilor de iluminat. Corpurile de iluminat nu trebuie să se reflecte și să nu formeze străluciri pe suprafața ecranului. Lămpile se conectează pe rânduri, separat, pentru a asigura o iluminare suficientă și uniformă în toată încăperea.

Corpurile de iluminat se curăță de praf nu mai rar de 2 ori pe an și pe măsura necesității.

137. Coeficientul de pulsare nu trebuie să depășească 5%.

138. Iluminatul suprafeței mesei de lucru în zona de lucru cu documentele este de 300 - 500 lx. Sistemul de iluminare nu trebuie să provoace strălucirea ecranului și să nu mărească nivelul iluminării ecranului mai mult de 300 lx.

139. Distanța de la ochi până la ecran trebuie să fie de 0,6 - 0,7 m.

140. Nivelul maximal admisibil al parametrilor iradierii electromagnetice neionizante și conținutul aeroionilor ușori este prevăzut în anexa nr. 7.

141. Nivelul maximal admisibil al zgomotului la locurile de lucru, în timpul funcționării computerului, este prevăzut în anexa nr. 8.

142. Pauza între lecții, la care se utilizează TIC sau TV trebuie să fie 10-20 minute.

143. La lecțiile cu folosirea TIC sau TV pauzele trebuie să fie de 10-20 min.

144. Durata lecțiilor și a activităților extrașcolare pentru elevii claselor a I-IV-a la care se folosesc TIC și TV trebuie să fie de cel mult 25 minute, pentru elevii claselor V-IX – cel mult 30 minute, iar pentru ceilalți elevi – 35 minute. Aceste activități se efectuează de cel mult 2 ori pe săptămână.

145. Durata jocurilor computerizate în timpul lecțiilor nu trebuie să depășească 10 minute pentru elevii din clasele a I-IV-a și 15 minute pentru elevii din clasele a V-XII-a. Jocurile computerizate se vor organiza/ desfășura la sfârșitul lecțiilor.

146. Pentru înlăturarea surmenajului este necesar să fie organizată pentru elevii claselor X-XII o pauză de înviorare între ore, lecțiile perechi de informatică. Aici se includ exerciții fizice cu acțiune generală ce ameliorează starea funcțională a sistemului nervos, cardiovascular și respirator, înlătură oboseala mușchilor zonei humerale, mâinilor, trunchiului și a picioarelor.

Se recomandă de a alterna diferite complexe de exerciții.

VIII. Norme pentru clasele/grupele cu program prelungit din instituțiile de învățământ primar, secundar ciclul I și II

147. Clasele/grupele cu program prelungit se formează pentru elevii claselor I-IV în instituțiile în care sunt create condițiile necesare. Numărul elevilor într-o grupă este de maxim 25-30. Se completează clasele/grupele cu elevi din aceeași clasă sau din clase paralele. Programul zilnic de activitate în clasele/grupele cu program prelungit are durata de la 3 – 6 ore astronomice și se finalizează nu mai târziu de ora 18:00.

148. Pentru elevii claselor/grupelor întâi sunt prevăzute camere de joc. Dacă instituția nu dispune de încăperi separate pentru joc, atunci se folosește o încăpere

universală, unde se organizează jocul elevilor. Pentru elevii din clasele II-IV se recomandă: încăperi de joc, pentru ocupații și pentru activități în cercuri.

149. Se recomandă ca în timpul aflării în clase/grupe, elevii să-și schimbe hainele și încălțăminte. Clasele/grupele trebuie dotate cu dulapuri individuale pentru păstrarea hainelor, încălțăminte și a obiectelor de igienă personală. Acestea se amplasează în camerele de joc și în sălile de clasă.

150. Regimul zilei trebuie să includă următoarele elemente: alimentația, activități dinamice în aer liber, pregătirea temelor pentru acasă, și activități extrașcolare.

151. La apariția surmenajului (scăderea randamentului activității) la orele de meditație, la minutul 20-25 se face câte o pauză dinamică (1-2 min), iar pentru matematică și citire în clasele primare se fac 2 pauze dinamice (la minutul 15-17 și 30-32).

152. În scopul restabilirii capacității de învățare după terminarea lecțiilor se organizează odihna elevilor cu o durată de 2 - 3 ore, preferențial în aer liber. Plimbările se organizează: după terminarea lecțiilor - 1 oră, înainte de pregătirea temelor pentru acasă - 1 oră (cei din clasa întâi - dorm) și după pregătirea temelor pentru acasă - 1 oră. În timpul plimbărilor se organizează jocuri dinamice, exerciții fizice, jocuri sportive.

153. Activitățile dinamice în aer liber se realizează sub supravegherea cadrului didactic. De 2 ori în săptămână se recomandă înotul în bazin.

154. În scopul sporirii eficacității de întremare este necesar, ca:

- a) jocurile dinamice să fie mai intensive în prima jumătate a activității sportive sau a plimbării. În ultimele 10 minute jocurile vor fi de o intensitate mică;
- b) jocurile trebuie să corespundă vârstei elevilor;
- c) intensitatea jocurilor să depindă de starea de sănătate și pregătirea fizică a elevilor.

155. Elevii din grupa specială medicală de educație fizică trebuie să fie prezenți la ore, dar fără a fi supuși efortului fizic.

156. În timpul pregătirii temelor pentru acasă trebuie de respectat următoarele cerințe:

- a) orele de meditație se efectuează în sala de clasă, unde elevii învață sau în altă sală cu condiția că mobila să corespundă taliei elevilor;
- b) orele de meditație se începe nu mai târziu de ora 16:00;
- c) durata orelor de meditație este nu mai mare de o oră pentru elevii din clasa întâi, maxim de 1,5 ore pentru cei din clasa a II - a și maxim 2 ore pentru cei din clasele a III-IV-a;
- d) elevii pot să-și aleagă de sine stătător primul obiect la care se pregătesc;
- e) elevii pot să se recreeze de sine stătător după efectuarea unui anumit volum de lucru;
- f) se fac pauze dinamice (1-2 minute) cu efectuarea a 3-5 exerciții fizice.

157. Activitatea extrașcolară se organizează după pregătirea temelor pentru acasă și include ocupații în cercuri, lectură la bibliotecă, jocuri liniștite.

158. Durata activităților extrașcolare (cor, cerc de dans, orchestre, artă decorativă aplicată, design, ikebana, artizanat, pictură, grafică, activități de cercetare la disciplinele școlare) este de maxim 30 minute pentru elevii claselor I- II-a și maxim 1,5 ore pentru ceilalți elevi cu o întrerupere de 10 minute după 45 minute de activitate.

159. Se recomandă participarea în cel mult două cercuri extrașcolare. Pentru organizarea activității extrașcolare este necesar de a folosi sălile de lectură, de festivități și cele pentru sport, biblioteca, atelierele, laboratoarele, terenurile sportive, laboratoarele de robotică.

160. Alimentația elevilor se organizează de 3 ori pe zi: micul dejun (ora 9:00-10:00), prânzul (ora 12:00-13:00) și gustarea (ora 16:00). Cheltuielile pentru asigurarea micului dejun vor fi din contul mijloacelor financiare alocate din bugetul de stat.

IX. Iluminatul natural și artificial

161. Nivelul iluminatului natural și artificial în instituțiile de învățământ trebuie să corespundă prevederilor actelor de proiect elaborate în conformitate cu normativele tehnice în construcții NCM C.04.02:2017 „Exigențe funcționale. Iluminatul natural și artificial”.

162. Toate încăperile trebuie să fie iluminate în mod natural. La locul de lucru al elevilor este asigurată lumina din stânga.

163. Toate încăperile de studii și locative, atelierele și sălile de recreație trebuie să dispună de iluminare naturală directă, laterală. Iluminarea poate fi în formă de bandă cu dispozitive de protecție împotriva soarelui. Dacă unele încăperi au profunzimea mai mare de 6 metri, este necesar ca iluminarea naturală să fie din ambele părți.

164. Lumina din dreapta (cu excepția celei destinate elevilor stângaci), din spate și din față nu se admite.

165. Este admisă iluminarea indirectă a coridoarelor, a lavoarelor și vestiarelor. Lumina artificială poate fi în depozite, pe coridoarele cantinei, în WC pentru personal, în încăperi pentru inventarul sportiv, dușuri și WC de pe lângă sala sportivă.

166. Coeficientul iluminării naturale trebuie să fie nu mai mic de 1,5%, iar pentru elevii cu dereglări ale vederii și auzului - minim 2,5%.

167. Coeficientul de luminozitate în încăperile de instruire a elevilor este de 1:4-1:5.

168. Băncile sunt de culoare verde deschisă sau de culoarea naturală a lemnului. Pereții, tavanul, podeaua, mobila trebuie să aibă o suprafață mată. Pereții claselor, încăperilor sunt vopsiți în culori calde, culoarea tavanului trebuie să fie

albă. Se interzice de a pune pe pervazuri flori. Dulapurile se instalează la peretele interior al clasei.

169. În încăperile de instruire se folosesc mijloace de reducere a luminii solare - perdele, jaluzele, care se recomandă a fi de culoare deschisă.

170. Copacii se află la cel puțin 10 m de la clădirea școlii.

171. Iluminarea artificială se efectuează în conformitate cu cerințele actelor normative de stat în vigoare.

172. Nivelul iluminatului artificial în încăperile de studii și săli de sport pentru elevii cu deficiențe severe de vedere, trebuie să fie de cel puțin 600-800 lx, pentru elevii care suferă de fotofobie – nu mai mult de 300 lx.

173. Încăperile de studii pentru elevii cu deficiențe severe de vedere trebuie să fie echipate cu un sistem combinat de iluminat artificial.

174. Pentru a crea un mediu confortabil pentru elevii cu sensibilitate la lumină, la masa lor de lucru, se prevede în mod obligatoriu un sistem de aprindere separată a unor grupuri de lămpi pentru iluminat general.

175. Lămpile din rândul al treilea al clasei (mai departe de ferestre) și cele de la tablă trebuie să aibă întrerupătoare separate.

176. Mobila în ateliere se aranjează în așa fel, încât lumina să cadă din partea stângă a elevului. Băncile de lemnărie se aranjează sub un unghi de 30-45° față de ferestre, la o distanță între ele de cel puțin 65-80 cm, mesele de lăcătușărie se aranjează de-a lungul ferestrelor la o distanță de cel puțin 1,2 m între rânduri. Se admite aranjarea lor perpendiculară. Mașinile de cusut se aranjează de-a lungul ferestrelor într-un rând sau două, astfel încât lumina să cadă din partea stângă.

177. În afară de iluminarea generală, în ateliere este prevăzută și iluminarea locală a băncilor de lemnărie și lăcătușerie, la strunguri. De asemenea, trebuie să fie surse de lumină locală în încăperi medicale, a directorului, în cancelarie.

178. Pentru încăperile de producere cu condiții normale (lipsa temperaturii înalte, a prafului, umidității) și dificile (prezența prafului, umidității înalte, substanțelor chimice active) se folosesc surse de iluminare în funcție de destinația lor.

179. Iluminatul artificial trebuie să asigure o iluminare uniformă a spațiilor în care se desfășoară activitatea, să evite efectele de pâlpâire, stroboscopic, de strălucire și/sau de modificare a culorilor.

180. În exploatarea sistemelor de iluminat se respectă recomandările producătorului, precum și prevederile normativelor în vigoare referitoare la verificarea instalațiilor electrice și la înlocuirea lămpilor uzate, curățarea periodică a echipamentului de iluminat și a suprafețelor reflectorizante din încăpere (geamuri, pereți, tavan).

181. Tuburile luminescente uzate trebuie să fie depozitate în încăperi inaccesibile elevilor, cu evacuarea lor ulterioară în modul stabilit.

X. Microclima, ventilația, încălzirea

182. În perioada rece a anului, în timpul orelor de lucru temperatura aerului normată în încăperi este de 18-20°C cu excepția sălii sportive - 16 °C, a atelierelor de prelucrare a metalului și lemnului - 17°C, dușurilor - 25°C, dormitoarele din cămine -20-22°C. Umiditatea relativă în încăperile instituțiilor de învățământ trebuie să fie de 30-60%.

183. În perioada caldă a anului, în timpul orelor de lucru temperatura aerului normată în încăperi este de (26°C±1.5 °C), cu excepția sălilor pentru sport (24°C±2 °C) și sălilor de informatică (24±1.5 °C).

184. Temperatura apei în bazin de înot este 26-28°C, temperatura aerului interior în bazinul de înot (+1°C ÷ +2°C) mai sus de temperatura apei în bazin, umiditatea relativă 50-60%, temperatura podelelor pe perimetrul bazinului de înot este de 30-31°C.

185. În instituțiile de învățământ profesional tehnic nu se admite de a efectua practica de producere pe terenuri deschise, în sezonul rece al anului, când parametrii temperaturii și ai vitezei aerului depășesc următoarele valori: -25°C și 2,0 – 2,5 m/s; -20°C și 3,5 – 4,0 m/s; -15°C și 4,5 – 5,0 m/s; -10°C și 6,0 – 6,5 m/s; -5°C și 7,0 – 7,5 m/s; 0°C și 8,0 – 9,5 m/s.

186. Viteza curenților de aer din încăperile destinate elevilor nu va depăși 0,3 m/s.

187. În timpul orelor de lucru în încăperile destinate elevilor cantitatea de dioxid de carbon (CO₂) nu trebuie să depășească >800 ppm (particule per milion)

188. Ventilația prin deschiderea ferestrei, pentru clădirile dotate cu sistem de ventilare naturală, se realizează în așa fel, încât să se evite disconfortul termic și să se asigure schimbarea continuă a aerului din încăperi. Se recomandă ca în cazul în care clădirea existentă va fi supusă renovării majore să dispună de ventilare mecanică, iar în cazul lipsei acesteia încăperile destinate elevilor să fie ventilate natural în pauzele din timpul programelor de activitate prin deschiderea ferestrelor. În aceste perioade elevii părăsesc obligatoriu încăperea. Pe timp cald ocupațiile se vor efectua cu oberlihturile sau ferestrele deschise. În scopul prevenirii traumatismului la elevi și accesul insectelor zburătoare, la geamuri se instalează plase de protecție.

189. Pentru asigurarea unei ventilații naturale permanente, oberlihturile și ferestrele trebuie să aibă o suprafață totală de cel puțin 1/50 din suprafața încăperii și să îndrepte aerul spre tavan. Se interzice de a le încheia sau a le bate în cuie.

190. Folosirea aparatelor de aer condiționat și a altor sisteme de ventilație sau climatizare se face cu respectarea strictă a parametrilor de microclimat (curenți de aer, temperatură, nivel de zgomot, frecvența de igienizare a filtrelor cu respectarea recomandărilor producătorului, precum și poziționarea acestora). Sistemele de

ventilare asigură un debit de refulare și aspirație a aerului de 20m³/h pe persoană în clasele de studii, cantină și sală festivă, în sala de sport un debit de refulare- aspirație de 80m³/h necesită a fi asigurat.

191. Încăperile cu ventilare mecanică destinate elevilor trebuie ventilate în continuu cu aport de aer proaspăt (fără amestec), cu respectarea parametrilor normați de temperatură a aerului introdus, umiditatea aerului, puritatea aerului, viteza normată la refularea aerului proaspăt cu distribuția aerului prin flux laminar, pentru a exclude curentul de aer.

192. Grupurile sanitare au o ventilație de aspirație mecanică care asigură debitul de aspirație al aerului pentru vas de WC 50m³/h, pisoar 25m³/h, cabină de duș 75m³/h.

193. Încăperile de chimie trebuie să dețină dulap pentru păstrarea substanțelor chimice echipat cu aspirație mecanică locală.

194. Laboratoarele, atelierele de instruire profesională, strungurile și mecanismele, unde se elimină căldură, gaze și pulberi trebuie să fie dotate cu ventilație locală prin aspirația aerului și generală, care menține conținutul substanțelor nocive la nivelul admis.

195. Mesele de muncă în atelierele de sudare trebuie să fie dotate cu ventilație mecanică locală prin aspirația aerului (5–6 m/s). Aerul aspirat este compensat prin sistemul de refulare al aerului. Dacă electrosudarea se efectuează în locuri nepermanente, încăperea se dotează cu un sistem de ventilare prin refulare– aspirație, care se calculează după conținutul celui mai toxic component în funcție de electrozii utilizați. Mesele destinate pentru montarea aparatelor electrice se dotează cu dispozitive de aspirație locală (5– 6 m/s).

196. Clădirea instituției de învățământ trebuie să fie asigurată cu încălzire (centralizată sau autonomă) și ventilație mecanică.

197. Asigurarea cu căldură a instituțiilor de învățământ trebuie să corespundă normelor sanitare pentru clădirile și construcțiile publice. Încălzirea prin sisteme cu abur este interzisă.

198. Instalațiile de încălzire trebuie să fie îngrădite. Temperatura agentului termic 75-55°C.

199. Dispozitivele de încălzire trebuie să fie curățate de praf săptămânal sau în conformitate cu instrucțiunea de utilizare.

200. Asigurarea cu căldură se admite de la pompele termice, sistemele de alimentare centralizată cu energie termică, centrale termice autonome, care funcționează pe gaze naturale, pelete, brichete, lemne, cărbune, amplasate în construcții separate, înglobate (nu mai jos de nivelul solului) sau în construcții anexate la clădirile instituției executate în conformitate cu cerințele antiincendiare.

201. Nu se admite amplasarea centralelor termice autonome alături sau sub sălile de care se desfășoară procesul educațional, spațiile de recreație și căile de

evacuare. Proiectarea centralelor termice se efectuează în conformitate cu normele de construcții în vigoare.

202. Se interzice utilizarea pentru încălzire a sobelor și a convectoarelor cu gaz.

XI. Alimentarea cu apă potabilă și sanitația

203. Instituțiile de învățământ se asigură cu sisteme centralizate de apă rece, apă fierbinte și canalizare. În cazul lipsei sistemelor centralizate de apă caldă, aceasta se va produce local. Calitatea apei trebuie să corespundă normelor de potabilitate stabilite prin Legea nr. 182/2019 privind calitatea apei potabile. În instituțiile de învățământ primar, secundar ciclul I și II, consumul mediu de apă potabilă constituie min.20 litri pe zi pentru un elev, inclusiv 1,5-2 litri pe zi în scopuri exclusiv potabile.

204. În localitățile unde sistemul de alimentare cu apă se atribuie la sistemele mici de alimentare cu apă potabilă acesta va corespunde prevederilor Regulamentului sanitar privind sistemele mici de alimentare cu apă potabilă, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 1466/2016.

205. În cazul neconformității calității apei potabile prevederilor legale sau sistarea alimentării cu apă din sistemul public de alimentare cu apă din cauza unor accidente pe rețea, se admite provizoriu, până la efectuarea măsurilor de remediere, utilizarea apei potabile îmbuteliate.

206. În cazul asigurării consumului de apă potabilă îmbuteliată sunt utilizate butelii sau recipiente cu apă potabilă dotate cu dozatoare cu respectarea normelor de consum și păstrare, data fabricării și termenul de valabilitate indicate pe ambalaj de către producător.

207. Laboratoarele de chimie, fizică, biologie, sălile de educație tehnologică, educație plastică, atelierele, sălile pentru clasele primare, pentru grupele cu program prelungit, cantina, bufetul, blocurile sanitare, dușurile și încăperile pentru necesități tehnice (după caz) trebuie să fie dotate cu lavoar conectat la rețeaua de apă și canalizare.

208. La începutul anului de studii, apa potabilă se investighează la parametrii reglementați în conformitate cu Regulamentul sanitar privind supravegherea și monitorizarea calității apei potabile, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 651/2023.

209. Instituțiile de învățământ trebuie să fie conectate la sistemul de canalizare. În lipsa sistemelor centralizate de canalizare în localitate, vor fi instalate sisteme locale autorizate pentru utilizare pe teritoriul Republicii Moldova pentru colectarea, epurarea și deversarea apelor menajere epurate, cu evitarea poluării solului, a apei și a aerului.

XII. Amenajarea încăperilor

210. Fiecare elev este asigurat cu un loc de lucru în bancă sau la masă, care trebuie să corespundă înălțimii lui (în încălțăminte), acuității vizuale și auditive.

211. Cerințele pentru construcția mobilierului școlar trebuie să corespundă standardelor SM EN 1729-1:2016 „Mobilier. Scaune și mese pentru instituții de învățământ. Partea 1: Dimensiuni funcționale” și SM EN 1729 -2:2023 „Mobilier. Scaune și mese pentru instituții de învățământ. Partea 2: Cerințe de securitate și metode de încercare”.

212. Fiecare sală de clasă se amenajează cu mobilier de 2-3 numere corespunzătoare înălțimii elevilor.

213. Băncile mai mici se aranjează mai aproape de tablă. Elevii cu acuitatea vizuală și auditivă scăzută se așează în primele bănci, ținându-se cont de înălțimea lor.

Elevii cu boli reumatice, care suferă frecvent de angină, boli a căilor respiratorii superioare trebuie așezați mai departe de ferestre.

214. Sala de clasă se dotează cu o mențiune colorată cu indicarea grupelor de mobilă, pentru ca elevii de sine stătător sau la indicația profesorului să-și poată găsi mobila ce corespunde taliei lor.

215. La începutul anului de studiu lucrătorul medical din instituția de învățământ va întocmi lista sănătății pentru fiecare clasă, care va fi avizată de profesor și aprobată de directorul instituției de învățământ.

216. În sălile de clasă distanța de la pereți până la bănci (amplasate în trei rânduri) trebuie să fie de cel puțin 0,5 m, de la tablă până la primele bănci între 2,4-2,7 m, iar distanța de la tablă până la ultimele bănci trebuie să fie de cel mult 8,6 m.

217. În incinta încăperilor de studii, pentru elevii cu deficiențe severe de vedere și cei cu retard mintal trebuie să fie mese universale individuale, cu parametri reglabili, design simplu și construcții sigure.

218. În incinta încăperilor de studii pentru elevii cu deficiențe severe de auz, precum și dereglări severe de vorbire trebuie prevăzute: mese individuale cu telecomandă (set microfon, echipament auditiv), masa profesorului cu panou de control de la distanță (un amplificator și un comutator) cu conectare printr-o linie cu intensitate de curent joasă la panoul de control de la fiecare masă. Echipamentul auditiv se montează pe mese staționare fixate pentru elevi și profesori.

219. În cazul în care se prevăd locuri pentru elevii cu deficiențe de vedere sau auz, distanța trebuie să fie:

- a) între masă/mese și pereții fără geamuri – de minimum 0,7 m;
- b) între masă/mese și pereții cu geamuri – de minimum 0,5 m.

220. Dimensiunile mesei pentru elevii cu deficiențe de vâz trebuie să fie de minimum 1,0 m lățime și de 0,6 m lungime pentru instalarea literaturii tipărite cu caractere Braille și a tiflotehnicii. În caz general, în încăperile de grupă standard este suficient ca masa/mesele elevului/elevilor cu deficiențe de vedere sau auz să fie instalată/e cât mai aproape de geam/sau de sursa de lumină, iar pentru elevul/elevii care se folosesc de cărucioare să se prevadă 1-2 locuri de lângă golul ușii. În cazul în care mesele de două locuri se înlocuiesc cu mese de un singur loc, trebuie respectați parametrii trecerilor între mesele elevilor cu cărucioare, între mese și pereți și distanța între ușa de intrare și tablă.

221. Dimensiunile zonei unui singur loc, ținând cont de virajul căruciorului, trebuie să fie de minim 1,8 m x 1,8 m.

222. În sălile de clasă, după caz centru de resurse pentru educația incluzivă, pentru elevii cu dizabilități ale aparatului locomotor se prevede mobilier special.

223. Tabla poate fi de culoare cafenie-închisă, verde-închisă și să aibă suport pentru cretă și burete.

224. Amenajarea laboratoarelor de chimie, fizică și biologie se efectuează conform cerințelor de securitate și igienă în corespundere cu standardele de dotare în vigoare.

XIII. Norme pentru menținerea încăperilor și a teritoriului

225. Toate încăperile clădirilor și teritoriul trebuie să se mențină în ordine și curățenie. Dereticarea încăperilor se efectuează zilnic prin metoda umedă cu utilizarea detergenților, cu oberlihturile deschise:

- a) dormitoare - dimineața;
- b) încăperile de studii, atelierele - după terminarea lecțiilor și după ocupațiile în secții;
- c) coridoarele - după fiecare pauză;
- d) sufrageria - după fiecare masă a elevilor;
- e) vestiarul - la sfârșitul zilei de studii;
- f) cabinetul medical - dimineața;
- g) sala de festivități - la sfârșitul zilei;
- h) cabinele de duș - după fiecare baie;
- i) WC-ul - după fiecare recreație cu folosirea substanțelor biocide. .
- k) celelalte încăperi - la sfârșitul zilei și după necesități pe parcursul zilei.

226. Curățarea geamurilor se face trimestrial pe dinafară și de 1-2 ori în lună pe dinăuntru.

227. Inventarul pentru dereticarea WC se păstrează aparte de celălalt inventar și se marchează. Produsele biocide, detergenții se vor păstra în spații bine ventilate și întunecate, special destinate în acest scop, fiind limitat accesul elevilor. Substanțele de igienizare, detergenții și dezinfecțanții, corespund destinației și sunt folosite în concentrațiile corespunzătoare.

Cerințele tehnice pentru achiziționarea și utilizarea produselor biocide în instituțiile de învățământ sunt prevăzute în anexa nr. 9.

228. Scaunele de WC se spală cu apă fierbinte, detergent și substanțe biocide în fiecare zi. Podeaua în WC-uri, lavoare, bucătărie, spălătorie și baie trebuie să fie din plăci de ceramică netede, impermeabile pentru apă.

229. Se asigură materialele necesare igienei personale la grupurile sanitare din instituție, corespunzător numărului de copii (hârtie igienică, săpun, mijloace de uscare a mâinilor).

230. La intrarea în instituția de învățământ se amplasează dispozitive, vase, covorașe și măști pentru curățarea și spălarea (la necesitate) încălțăminte. Odată în lună se efectuează ziua de igienizare cu utilizarea substanțelor biocide, conform Regulamentului sanitar privind punerea la dispoziție pe piață și utilizarea produselor biocide, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.344/2020.

231. Toate încăperile blocului alimentar, utilajele, instalațiile, inclusiv canalele de scurgere, ustensilele sunt întreținute permanent în stare de curățenie și bună funcționare. Zilnic se face dereticarea minuțioasă: spălarea dușumelei, ștergerea mobilei, înlăturarea păienjenişului, prafului, spălarea ferestrelor. În fiecare săptămână se spală pereții, corpurile de iluminat, sticla de la geamuri de praf și funingine cu folosirea detergentilor. O dată în lună se face curățenie generală cu dezinfectarea ulterioară a tuturor încăperilor, utilajului și a inventarului. Dereticarea sufrageriei se face după fiecare masă servită.

232. Dereticarea umedă a sălii pentru sport se efectuează după fiecare lecție. Curățarea saltelelor se efectuează zilnic cu ajutorul aspiratorului sau prin ștergere cu o cârpă umedă, iar o dată pe săptămână se scot la aer curat.

233. În cămine dușumelele din WC și lavabourile se spală cu apă caldă, cu folosirea detergentilor și a substanțelor biocide (în timpul zilei pe măsura folosirii lor, dar nu mai rar de 2 ori pe zi). Scaunele de WC se spală cu apă fierbinte, detergent și substanțe biodistructive în fiecare zi.

234. Toate odăile căminelor se mențin în ordine de către elevi, iar încăperile auxiliare de către servitoare. O dată în lună trebuie efectuată curățenia generală a tuturor încăperilor căminului (ștergerea prafului de pe pereți și tavan, spălarea dușumelei, ferestrelor, pervazurilor ușilor, obiectelor, utilajului), cu aerisirea și scuturarea lenjeriei de pat. Toate încăperile căminului, îndeosebi dormitoare, trebuie aerisite la necesitate, în timpul dereticării și înainte de somn prin oberlihturi în perioada iernii și prin deschiderea ferestrelor vara.

235. Inventarul de dereticare (perii, căldări, cârpe) trebuie marcat și păstrat într-un dulap. După fiecare dereticare tot inventarul trebuie spălat cu apă caldă, cu folosirea detergentilor. Pentru colectarea reziduurilor pe teren se instalează lăzi pentru gunoi.

236. Spălarea în baie sau sub duș și schimbarea lenjeriei de corp și de pat trebuie să se facă o dată la 7 zile sau mai des în caz de necesitate. Toți elevii

trebuie să fie aprovizionați cu apă caldă în timpul zilei indiferent de timpul plecării și întoarcerii de la lecții. În fiecare an, la începutul anului de studii, toate încăperile căminului trebuie să fie supuse reparației și până la răcirea timpului se întreprind măsuri pentru păstrarea căldurii. Zugrăvitul tavanului și pereților în dormitoare se face o dată în an, în încăperile auxiliare, în funcție de starea sanitară - de 2 ori pe an.

237. Terenul căminelor trebuie să fie îngrădit, înverzit, amenajat, curățat sistematic, iar în anotimpul cald se udă. În fiecare cămin se elaborează regulamentul intern, care asigură liniștea și odihna elevilor. Administrația căminului este obligată zilnic (dimineața și seara) să viziteze toate încăperile în scopul respectării normelor sanitare, iar în caz de depistare a bolnavilor să-i conducă în izolator și să invite medicul.

238. Zona pentru sport trebuie menținută în curățenie. Primăvara devreme și toamna târziu se efectuează curățarea teritoriului. Se interzice ocuparea terenului cu diferite materiale și depozitarea lor în locurile nestabilite. La intrarea în blocurile de studii trebuie prevăzute dispozitive pentru curățarea încălțăminteii.

239. Terenul trebuie curățat zilnic. Tomberoanele trebuie golite atunci când gunoiul ocupă 2/3 din volumul lăzilor, cu dezinfectarea lor ulterioară (10% - sol. de clorură de var sau alte substanțe biocide aprobate de Ministerul Sănătății). Vara trotuarele și căile de acces trebuie stropite cu apă și măturate, iar iarna – curățate de zăpadă și presărate cu material antiderapant. Copacii, arbuștii vara se udă zilnic cu apă.

XIV. Organizarea alimentației elevilor

240. Organizarea alimentației elevilor se efectuează conform Instrucțiunii privind organizarea alimentației copiilor și elevilor în instituțiile de învățământ general, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 722/2018.

241. Blocul alimentar/cantina instituției sunt supuse controlului în domeniul siguranței alimentelor nu mai târziu de 1 septembrie a anului în curs.

242. Alimentația elevilor trebuie să fie calitativă, variată după compoziția produselor alimentare și să asigure cu substanțe nutritive necesitățile organismului în creștere. Meniurile pentru alimentația elevilor sunt întocmite în baza meniurilor-model de 10 zile, cu specific de sezon (vară-toamnă, iarnă-primăvară), elaborat anual pentru 10 zile și coordonat cu subdiviziunile teritoriale ale Agenției Naționale pentru Sănătate Publică (în continuare – ANSP).

243. În alimentația elevilor se respectă următoarele principii:

- a) asigurarea unei diversități alimentare, ceea ce înseamnă consumul pe parcursul unei zile al alimentelor din toate grupele și subgrupele alimentare;
- b) asigurarea unei proporționalități între grupele și subgrupele alimentare, adică un aport mai mare de fructe, legume, cereale integrale, lapte și produse

lactate, comparativ cu alimentele cu un conținut crescut de grăsimi și adaos de zahăr;

c) consumul moderat al unor produse alimentare, adică alegerea unor alimente cu un aport scăzut de grăsimi saturate și de zahăr adăugat;

d) se interzice încălzirea bucatelor gata preparate.

244. Personalul medical este responsabil de întocmirea și realizarea meniului, iar în cazul prezenței șefului de producere în instituțiile de învățământ primar, secundar ciclul I și II, responsabilitatea pentru întocmirea meniului zilnic de repartiție îi revine acestuia, în colaborare cu lucrătorul medical.

Pentru elevii care necesită o dietă specială se perfectează un meniu separat reieșind din recomandările lucrătorului medical și/sau cererea părinților/reprezentantului legal. Lista elevilor cu diete speciale se acroșează la blocul alimentar și în cabinetul medical.

245. În scopul profilaxiei deficitului de micronutrienți (vitamine și săruri minerale) în alimentația elevilor se folosesc produse fortificate cu micronutrienți.

246. Pentru alimentația elevilor bucatele sânt pregătite și servite nu mai târziu de două ore de la sfârșitul procesului tehnologic.

247. În instituțiile de învățământ se admit următoarele tehnologii de preparare a bucatelor: fierbere, fierbere la aburi, înăbușire, coacere. Se interzic bucatele prăjite.

248. Elevii se alimentează după un grafic aprobat de directorul instituției de învățământ. Eliberarea bucatelor se face numai după aprecierea lor de către membrii comisiei de triere formată prin ordinul directorului instituției de învățământ și notarea respectivă în registrul de triaj al produselor culinare pentru fiecare fel de bucate.

249. În instituțiile de învățământ fără bloc alimentar propriu se permite organizarea alimentației elevilor prin sistem catering cu respectarea următoarelor condiții:

1) compania de catering care prestează servicii de alimentație trebuie să dețină autorizație sanitar-veterinară sau certificat de înregistrare în domeniul siguranței alimentelor atât pentru activități de catering, cât și pentru unitatea de transport a alimentelor, în conformitate cu prevederile legislative în domeniu;

2) meniul de repartiție va fi stabilit de un tehnolog alimentar/personalul instituției de învățământ în colaborare cu conducătorul acesteia, în baza meniului model coordonat cu subdiviziunile structurale ale ANSP. Meniul zilnic va fi însoțit de o listă a ingredientelor cu gramaj/porție individuală în funcție de grupul de vârstă;

3) bucatele gata vor fi transportate în recipiente permise de legislație, cu asigurarea temperaturii bucatelor finite;

4) amenajarea unui spațiu pentru primirea bucatelor gata și dotarea cu utilaj frigorific, veselă, spălătorie prin asigurarea cu apă caldă și rece.

5) personalul folosesc echipament special: halat, mănuși de unică folosință, bonetă. Acestea dețin dovada examenelor medicale cu mențiunile ce atestă că au fost supuse controlului medical și instruirii igienice;

6) păstrarea de probe diurne, în recipiente sterile, în cantități nu mai mici de 150g per produs din toate bucatele, la t^0 de la 1^0 C până la $+4^0$ C, timp de 72 de ore, fiind însoțite de meniul zilnic de repartiție în instituția de învățământ și în cadrul companiei catering;

7) este responsabilitatea firmei de catering să efectueze analiza calitativă și cantitativă a alimentației copiilor.

250. Elevilor le sunt create condițiile necesare pentru efectuarea igienei mâinilor. În coridorul spre ospătărie se instalează lavoare (din contul 1 lavoar la maxim 20 de locuri din sala de mese), racordate la rețelele ingineresti cu apă rece și caldă curgătoare. Lavoarele se asigură cu săpun lichid și prosoape de unică folosință sau uscătoare electrice pentru mâini.

251. Suprafața destinată unui elev cu deficiențe locomotorii în scaun cu roțile trebuie să fie de minim $3,2 \text{ m}^2$. Distanța dintre mese și locul de distribuție trebuie să fie nu mai mică de 150–200 cm, între rânduri și perete – minim 40–60 cm.

252. Mesele de servire a bucatelor trebuie să dispună de acoperiș igienic, care ușor se spală și rezistă la acțiunea temperaturilor înalte și la soluțiile dezinfectante. Mesele de servire, după fiecare repriză alimentară, trebuie șterse cu o cârpă curată umedă.

253. Vesela de masă trebuie să fie din faianță, porțelan, inox, vase emailate, sticlă. Se interzice utilizarea veselei știrbite, de plastic, de aluminiu sau de ceramică.

254. În spațiile interioare se amenajează surse de apă potabilă cu jet ascendent sau se amplasează recipiente - dozatoare de apă potabilă prevăzute cu pahare de unică folosință. Pentru asigurarea regimului de consum al apei potabile sânt utilizate butelii sau recipiente cu apă potabilă dotate cu dozatoare pentru care se vor respecta normele de consum și păstrare, indicate pe ambalaj de către producător și în avizele sanitare însoțite pentru toate materialele care vin în contact cu apa potabilă.

255. Persoanele angajate în zonele de manipulare a produselor alimentare sunt obligate să mențină un grad înalt de curățenie personală pe toată perioada serviciului, să poarte vestimentație sanitară de protecție, să fie supuși examenului medical profilactic și instruirii igienice. Bijuteriile (inele, cercei și medalioane) sunt scoase și nu sunt purtate pe durata manipulării produselor alimentare.

256. Exploatarea cantinelor se efectuează în baza cerințelor prevăzute în cap. XVIII din Instrucțiunile privind organizarea alimentației copiilor și elevilor în instituțiile de învățământ general, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 722/2018.

XV. Organizarea procesului educațional

Secțiunea 1

Norme sanitare pentru organizarea procesului educațional în instituțiile de învățământ primar, secundar ciclul I și II

257. Procesul educațional din instituțiile de învățământ primar, secundar ciclul I și II trebuie să fie organizat cu condiția că elevilor le este asigurată:

- a) protecția sănătății;
- b) menținerea performanței în timpul zilei, săptămânii, a anului școlar;
- c) activitatea motorie necesară.

258. Elevii sunt încadrați în procesul educațional 5 zile pe săptămână.

259. Numărul maximal de ore pe săptămână constituie în clasele: I - 20, II - 21, III - 22, IV - 23, V-IX - 25-29, X-XII - 29-30 de ore.

260. La perfectarea orarului se ține cont de alternarea obiectelor de matematică, fizică etc. cu cele de educație muzicală, educație plastică, educație tehnologică și educație fizică. Lecțiile perechi se admit numai în clasele a X-XII, și în cadrul lecțiilor de laborator și de educație tehnologică.

261. Se recomandă, pentru a nu solicita aparatul vizual, ca numărul de lecții la care se folosesc mijloace tehnice în timpul săptămânii să fie: pentru clasele primare și gimnaziale 3-4, iar pentru clasele liceale 4-6. Durata folosirii mijloacelor tehnice la lecții este prevăzută în anexa nr. 10.

262. Se evită planificarea unui număr mai mare de două teze pe săptămână, iar pentru clasele la care sunt prevăzute numai două teze, se planifică o teză pe săptămână. Tezele și evaluările planificate nu se stabilesc în prima și în ultima zi din săptămâna școlară și nici în două zile școlare consecutive.

263. Procesul educațional se desfășoară în primul schimb. Durata recreațiilor nu trebuie să fie mai mică de 10-30 minute. În timpul recreațiilor se recomandă ca elevii să se afle pe teren.

264. Durata pregătirii temelor pentru acasă în clasa întâi este de maxim 1 oră, în clasa a doua de maxim 1,5 ore, în clasele a III – IV de maxim 2 ore, în clasele V – VII de maxim 2,5-3 ore și în clasele VIII-XII de maxim 4 ore.

265. Volumul și greutatea manualelor, a rechizitelor și a altor materiale necesare în procesul de învățământ, transportate zilnic de elevi la școală și de la școală, trebuie adaptate capacității de efort fizic corespunzătoare vârstei elevilor.

Se recomandă ca elevii din învățământul primar și cei din ciclul secundar I folosesc ghiozdane ortopedice.

Greutatea conținutului ghiozdanului nu trebuie să depășească 10% din greutatea elevului.

Secțiunea 2

Norme sanitare pentru organizarea procesului educațional în instituțiile de învățământ profesional tehnic

266. Practica de producere, la specialitățile incluse în lista profesiilor, la care munca adolescenților sub 18 ani este interzisă, se admite pentru elevii care au împlinit 16 ani cu respectarea următoarelor cerințe:

- 1) durata zilei de muncă să fie de 50% din durata zilei de muncă a muncitorilor adulți;
- 2) excluderea unor activități (operațiuni) și condiții interzise pentru munca adolescenților;
- 3) condițiile de muncă să nu depășească parametrii condițiilor pentru clasa de nocivitate 3.1 pentru substanțele chimice, conform criteriilor de apreciere și clasificare a condițiilor de muncă.

267. Durata recreațiilor în timpul procesului educațional nu trebuie să fie mai mică de 10 minute. Pentru organizarea alimentației elevilor durata repausului este de 45 minute.

268. Structura zilei de lucru în timpul practicii de producere este următoarea:

- 1) la prima etapă peste fiecare 50 minute se prevede repaus de 10 minute;
- 2) la etapa a doua – repausuri de 10 minute se efectuează peste fiecare 1,5–2 ore;
- 3) la etapa finală regimul de lucru este similar muncitorului adult cu condiția, ca prânzul să fie servit după 3 ore.

269. Regimul instructiv–profesional trebuie să fie următorul:

- 1) la profesiile fără nocivități:
 - a) anul întâi o zi de practică se alternează cu una–două teoretice;
 - b) la anul doi zilele de practică pot fi dublate;
 - c) la anul trei ele pot fi triplate sau se alternează cu ocupațiile teoretice în diferite îmbinări;
- 2) la profesiile cu durata de instruire de 1–1,5 ani:
 - a) în prima jumătate a anului zilele de instruire profesională se alternează cu cele teoretice peste o zi;
 - b) în jumătatea a doua a anului se admite regimul cu 3 zile de practică (instruire profesională), dintre care două pot fi dublate;
- 3) la profesiile la care este interzisă munca adolescenților sub 18 ani ocupațiile practice se alternează cu cele teoretice în timpul zilei.

270. Practica de producere la primul și al doilea an de studii se începe nu mai devreme de ora 8⁰⁰, iar la anul trei și la profesiile cu durata de instruire de un an – nu mai devreme de 7³⁰. Nu se admite instruirea și practica de producere în schimbul de noapte. Cele expuse sunt incluse în contractul privind organizarea

instruirii și a practicii de producere dintre instituțiile de învățământ profesional tehnic și agentul economic.

271. Orarul lecțiilor se alcătuieste reieșind din gradul de complexitate al disciplinelor respectând următoarele norme sanitare:

- 1) disciplinele din grupul de instruire profesională și cele teoretice fac parte din grupul disciplinelor cu nivel sporit de complexitate, de aceea sunt incluse în orar în zilele cu capacitate sporită, cu excepția zilelor de luni și vineri;
- 2) disciplinele din grupul de educație umanistă, socială și științifică de bază se includ, de asemenea, în zilele cu capacitate înaltă (marți–joi);
- 3) disciplinele din grupul de pregătire opțională sunt incluse în orar în zilele de luni și vineri;
- 4) în timpul zilei disciplinele teoretice ale ciclului profesional sunt incluse în orar la orele 14⁰⁰ – 16⁰⁰;
- 5) periodicitatea includerii în orar a unei discipline în timpul săptămânii este o dată în două zile, dar nu mai rar de o dată în trei zile;
- 6) în timpul zilei se alternează disciplinele de cultură generală cu cele de instruire profesională.
- 7) se admit lecțiile cu o durată dublă cu excepția celor de educație fizică.

272. Durata ocupațiilor la tehnica de calcul în timpul lecțiilor pentru elevii din anul I de studii nu depășește 30 minute, iar pentru cei din anul II – trei ore academice cu condiția ca durata lucrului la calculator să nu depășească 50% din timpul total al ocupațiilor cu efectuarea pauzelor de 15–20 minute după fiecare oră academică cu ieșirea elevilor pe teren și aerisirea încăperii.

273. La anul II – III de studii se admit lecțiile duble cu durata lucrului la calculator de 30 minute pentru fiecare lecție, cu o întrerupere de 20 minute, care include durata recreației, explicarea temei și examinarea elevilor. Dacă elevii se ocupă într-un schimb, după 3–4 ore se efectuează o întrerupere de 50–60 minute pentru odihnă și prânz. Peste fiecare 20–25 minute de lucru la VT sau la apariția disconfortului vizual se recomandă efectuarea exercițiilor pentru analizatorul vizual și pauze de educație fizică. Complexele de exerciții se schimbă la fiecare 2–4 săptămâni.

274. Durata activității cercurilor și a lecțiilor facultative în timpul săptămânii nu trebuie să depășească 2 ore, inclusiv lucrul nemijlocit la calculator – o oră, care se efectuează peste 50–60 minute după finalizarea lecțiilor de bază. Durata lucrului la calculator în timpul practicii de producere (fără ocupații) nu trebuie să depășească trei ore în zi cu respectarea regimului de activitate și efectuarea măsurilor profilactice.

275. Orarul lecțiilor se elaborează pentru un semestru.

276. Se recomandă organizarea activităților fizice:

- 1) gimnastica igienică de dimineață (8–10 minute);
- 2) lecțiile de educație fizică (se recomandă 4 ore în săptămână);

3) lecțiile facultative de educație fizică (se recomandă 2–4 ore în săptămână);

4) pauzele de educație fizică (3–5 minute) la a doua jumătate a lecțiilor a 3-a și a 5-a teoretice;

5) jocuri și distracții mobile pe teren în timpul recreațiilor (20 minute) după 2 lecții teoretice;

6) cercuri sportive (1,5–2 ore de 2–3 ori pe săptămână).

277. Elevii, în urma examenelor medicale, sunt divizați în grupe medicale: de bază, pregătitoare și specială. Cei care nu au fost supuși examenului medical, nu se admit la orele de educație fizică. Lecția de educație fizică (grupele de bază și pregătitoare) are următoarea structură: partea introductivă (8–10 minute), conținutul de bază (25–30 minute) și încheierea sau partea finală (3–5 minute). Densitatea motorie este de 60–80%, iar frecvența pulsului de 170–180 bătăi/minut. Durata exercițiilor profesional-aplicative nu trebuie să depășească 20–40% din durata totală a lecției.

278. Instruirea profesională și practica de producere pentru elevii din anul I de studii se efectuează în atelierele instituțiilor de învățământ profesional tehnic. Practica de producere pentru elevii din anul II și III de studii cu durata de studii de 1–1,5 ani se admite să aibă loc în întreprinderi, instituții, activitatea cărora a fost autorizată de către subdiviziunile teritoriale ale ANSP și inspecția muncii. Locurile de muncă trebuie să fie atestate în modul stabilit.

XVI. Educația pentru sănătate a elevilor

279. Educația pentru sănătate a elevilor trebuie să se bazeze pe procesul complex de formare a deprinderilor igienice. Educația pentru sănătate prevede participarea activă în acest proces a lucrătorilor medicali, cadrelor didactice, psihologul școlar.

280. Educația pentru sănătate trebuie să fie orientată pentru a oferi suport elevilor în cunoașterea modalităților de protecție împotriva factorilor cu efect negativ asupra sănătății.

281. Elevii urmează să cunoască despre acțiunea factorilor mediului înconjurător și ocupațional asupra organismului. Toți elevii trebuie să cunoască metodologia efectuării procedurilor de călire, gimnasticii matinale, automasajului, autocontrolului stării de sănătate, inclusiv a măsurilor de profilaxie a diferitor maladii și a traumatismului. O atenție deosebită în procesul educației pentru sănătate se va atrage la promovarea modului sănătos de viață și combaterea viciilor (fumatului, alcoolismului, narcomaniei), promovării educației fizice, educației sexuale)

282. Educația pentru sănătate a elevilor din instituțiile de învățământ primar, secundar ciclul I și II se efectuează la lecțiile de științe, biologie, educație pentru

sănătate și dezvoltare personală conform Curriculumului școlar, precum și în cadrul unor activități extrașcolare tematice.

XVII. Asistența medicală

283. Instituțiile de învățământ trebuie să dispună de personal medical.

284. Elevii sunt supuși examenului medical, conform legislației în domeniu.

285. Elevii depistați bolnavi și suspecti la o boală transmisibilă nu se admit în instituțiile de învățământ.

286. Personalul medical efectuează periodic, dar nu mai rar decât o dată în lună examinarea elevilor din clasele primare la pediculoză, rezultatele cărora se înregistrează într-un registru special. Elevii infectați de pediculoză nu sunt admiși în instituțiile de învățământ primar, secundar ciclul I și II până la însănătoșire.

287. Personalul medical va monitoriza rata de vaccinare în instituția de învățământ și va dispune de lista copiilor nevaccinați, inclusiv motivul nevaccinării lor.

288. Punctul medical din cadrul instituției de învățământ dispune de acte medicale prevăzute în anexa nr. 11. Dotarea cu medicamente și echipament medical a cabinetului medical din instituțiile de învățământ se va realiza în conformitate cu legislația în domeniu, suplimentar va dispune de produse de igienă menstruală pentru fete și spațiu care va permite ca acestea să își revină în cazul durerilor menstruale pentru a se reîntoarce cât mai rapid la procesul didactic.

XVIII. Asistența psihologică

289. Instituțiile de învățământ trebuie să dispună de psiholog școlar.

290. Psihologul școlar evaluează nevoile individuale ale elevilor prin discuții individuale, chestionare sau observații pentru a identifica factorii care pot influența capacitatea de învățare și performanța școlară.

291. Psihologul școlar oferă suport în gestionarea emoțiilor negative asociate cu presiunea academică și a stresului în rândul elevilor legat de examene și evaluări.

292. Psihologul oferă suport în gestionarea relațiilor cu colegii de clasă, profesorii și părinții, ceea ce va influența mediul de învățare în cadrul instituției de învățământ.

293. Psihologul identifica posibilele dificultăți de învățare sau probleme de sănătate mentală la elevii din instituția de învățământ, oferind recomandări pentru intervenție și sprijin profesional.

294. Cabinetul psihologului trebuie să fie amenajat cu mobilier comod pentru a facilita consilierea (fotolii comode sau canapea, măsuță mică, etc.). Gama de culori trebuie să contribuie la o stare de bine, liniște.

XIX. Dispoziții speciale

295. Supravegherea privind respectarea normelor sanitare stipulate în prezentul Regulament se realizează de către ANSP, iar blocurile alimentare - înregistrării oficiale în domeniul siguranței alimentelor de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (ANSA), anual, până la începerea noului an de studii.

296. Orice modificare a activității instituțiilor de învățământ, a condițiilor de instruire și educație a elevilor este coordonată cu ANSA.

297. Instituțiile de învățământ sunt supuse autorizării sanitare de funcționare, în conformitate cu prevederile Legii nr. 10/2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice, și de către ANSA, în conformitate cu Legea nr. 306/2018 privind siguranța alimentelor.

298. Salariații sunt obligați să susțină examenul medical și instruirea igienică, în conformitate cu legislația în domeniu. Nu se admite angajarea lucrătorilor în câmpul muncii fără ca ei să fie supuși examenului medical și instruirii igienice.

298. Responsabilitatea pentru respectarea normelor sanitare stipulate în prezentul regulament o poartă fondatorul și conducătorul instituției de învățământ.

Anexa nr. 1
la Regulamentul sanitar pentru instituțiile
de învățământ primar, secundar ciclul I și II și profesional tehnic

**Componenta încăperilor și suprafața lor în instituția de învățământ
primar, secundar ciclul I și II**

Nr. d/o	Denumirea încăperilor	Suprafața, m²
1.	Încăperi pentru clasele I-IV	
1.1.	Pentru clasa I:	
	Clasă	2m ² pentru un elev
	Dormitorul+camera de joc	2m ² pentru un elev
	WC, lavabou	4m ²
1.2.	Pentru clasele II-IV:	
	Clase	1,7 m ² pentru un elev
2.	Încăpere pentru grupele cu regim prelungit	2,5 m ² pentru un elev
3.	Recreație	0,75 m ² pentru un elev
4.	WC	
5	Încăperi pentru clasele gimnaziale și liceale	
5.1.	Încăperi:	
	Limba maternă și literatura	1,7 m ² pentru un elev
	Limba străină	2,5 m ² pentru un elev
	Istorie	1,7 m ² pentru un elev
	Geografie	1,7 m ² pentru un elev
	Matematică	1,7 m ² pentru un elev
	Informatică	6,0m ² pentru un loc de lucru
	Încăpere auxiliară pentru un grup de încăperi	16 m ² pentru o încăpere
5.2.	Laboratoare:	
	Fizică	2,4 m ² pentru un elev
	Chimie	2,4 m ² pentru un elev
	Biologie	2,4 m ² pentru un elev
	Către ele – încăperi auxiliare	16m ² pentru o încăpere
6.	Recreație	0,75 m ² pentru un elev
7.	WC, lavabouri	
8.	Ateliere	6 m ² pentru un elev
	Depozit pentru materia primă și producție gata	12 m ² pentru un depozit
9.	Încăperile sportive:	
	9x18m	162
	12x24m	288
	Gimnastica 12x12m	144

	Vestiar (fete, băieți)	câte 16m ²
	WC (fete, băieți)	câte 2m ²
	Duș (fete, băieți)	câte 3m ²
	Camera pentru păstrarea inventarului de gimnastică	16m ²
	Camera profesorului	8m ²
10.	Sala de festivități, cercuri	0,65m ² pentru un loc
11.	Biblioteca	0,3m ² pentru un loc
12.	Clasa pentru muzică și cânt	50m ²
13.	Sufrageria	0,65m ² pentru un loc, pentru un elev cu deficiențe locomotorii în scaun de rotile 3,2m ²
14.	Bucătărie	
	Secția pentru prelucrarea termică	
	Secția pentru prelucrarea rece	
	Încăperi pentru păstrarea pâinii	
	Secția de carne, pește	
	Secția de legume	
	Încăpere pentru spălarea veselei	
	Încăpere pentru spălarea vaselor	
	Camere frigorifice	
	Depozit pentru produse uscate	
	Depozit pentru legume	
	Depozit pentru ambalaj	
	Garderobă pentru personal cu duș, WC	Conform sarcinilor de proiect
15.	Încăperi administrative:	
	Cabinetul directorului	16m ²
	Cabinetul adjunctului directorului	8m ²
	Cancelaria profesorilor	10-40m ² conform sarcinii de proiect
	Camera personalului tehnic	8-10m ²
16.	Punctul medical:	
	Cabinetul medicului	12m ²
	Cabinetul medicului stomatolog	-
17.	WC-uri, lavabour pentru personal	4m ²
18.	Camera de igienă a femeilor	3m ²
19.	Vestiar	0,2 m ² pentru un elev
20.	Garderobă	0,1 m ² pentru un elev
21.	Vestibul	-

În clădirile instituțiilor de învățământ se prevăd WC-uri pentru elevi, după cum urmează:

1. un vas de WC pentru 20 de eleve ;
2. un vas de WC și un pisoar pentru 20 de elevi ;

3.un lavoar pentru 40 de elevi. Aria blocurilor sanitare constiuite 0,2 m² pentru 1 elev.

Anexa nr. 2
la Regulamentul sanitar pentru institutiile
de invatamant primar, secundar ciclul I și II și profesional tehnic

**Componenta și suprafața încăperilor de studii pentru institutiile de
învățământ profesional tehnic**

Nr. d/o	Încăperile	Suprafața, m ² /elev
1.	Încăperi de instruire cu profil general	2,0
2.	Încăperi de informatică	6,0
3.	Aule	2,2
4.	Încăperi de instruire specializate, cu laringofoane, încăperi de desen liniar, pentru proiectări	2,4

Se prevede o încăpere auxiliară pentru două încăperi sau două laboratoare.

Anexa nr. 3
la Regulamentul sanitar pentru instituțiile
de învățământ primar, secundar ciclul I și II și profesional tehnic

Suprafețele minime ale atelierelor de instruire și producere

Nr. d/o	Denumirea atelierelor de instruire	Suprafața minimă, m ² pentru 1 elev
1.	lăcătuși	4,5
2.	lăcătuși-sculeri	6,0
3.	lăcătuși-montori	7,2
4.	strungari și frezori	10,8
5.	sudori cu electricitate și gaz	9,6
6.	sudori cu electricitate	7,5
7.	electromontori	4,0
8.	lăcătuși-montori pentru montarea utilajului voluminos	8,0
9.	prelucrarea mecanică a lemnului	10,0

Anexa nr. 4
la Regulamentul sanitar pentru instituțiile
de învățământ primar, secundar ciclul I și II și profesional tehnic

Componența încăperilor auxiliare ale căminului

Nr. d/o	Încăperile	Capacitatea (elevi)					
		50	100	200	400	600	1000
		Norma minimă în m ² pentru un elev					
1.	Vestiar cu cameră pentru întâlnire cu părinții și loc pentru personalul de serviciu	0,3	0,2	0,18	0,16	0,14	0,12
2.	Camera cu încălzitor electric pentru apă	0,15	0,15	0,15	0,15	0,15	0,15
3.	Încăperi pentru ocupații în timpul liber	minim 0,3 m ² pentru un elev					
4.	Camera de odihnă	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
5.	Spălătorie cu cameră de uscat și călcat	0,24	0,18	0,14	0,1	0,08	0,06
6.	Depozit pentru obiectele personale, inventar sportiv, de gospodărie, lenjerie	0,3	0,25	0,2	0,17	0,15	0,12
7.	Cabinetul intendentului și cameră pentru personalul de gardă	0,16	0,1	0,06	0,04	0,03	0,02
8.	Camera educatorilor	-	-	-	1*12 m ² la 300 locuri		
9.	Camera pentru curățarea și călcarea hainelor	-	0,08	0,07	0,06	0,05	0,04
10.	Grup social: lavabou	1 lavoar la maxim 5 elevi					
	WC pentru eleve	Un scaun de WC pentru maxim 8 elevi					
	WC pentru elevi	Un scaun de WC și un pisoar pentru maxim 12 elevi					
	Cabină igienică pentru eleve (bide, scaun de WC-u, duș, lavoar)	O cabină pentru maxim 50 eleve					
	Duș	O sită de duș pentru maxim 12 elevi					
11.	Încăperi pentru uscarea hainelor și a încălțăminteii	0,2 m ² /elev (de tot 8 m ²)					
12.	Încăperi de cultură (sală sportivă, pentru ocupații în cercuri, fotolaborator)	0,4	0,35	0,3	0,25	0,22	0,2
13.	Bufet cu încăperi auxiliare	-	-	0,18	0,16	0,14	0,12
14.	Încăperi de deservire socială (frizerii, magazin, punct de recepție)	-	-	0,14	0,11	0,09	0,07
15.	Izolator, paturi	-	-	1	2	3	4

Anexa nr. 5
la Regulamentul sanitar pentru instituțiile
de învățământ primar, secundar ciclul I și II și profesional tehnic

**Reglementarea nivelului maximal admisibil al zgomotului în condițiile
regimului de instruire a elevilor din instituțiile de învățământ profesional
tehnic în funcție de vârstă**

Caracterul acțiunii	Vârsta, ani	Nivelul zgomotului L_A echiv. dBA				
		70	75	80	85	90
Permanent sau neregulat, durata totală pentru un schimb, ore	14-15	4	3,5	3	2	1
	16-18	6	5	4	3	2

Anexa nr. 6
la Regulamentul sanitar pentru instituțiile
de învățământ primar, secundar ciclul I și II și profesional tehnic

Parametrii de bază a mobilierului școlar

Tabelul 1
Parametrii de bază a scaunelor (cu un singur loc)

Dimensiuni în milimetri

Identificarea marcarea mărimii/culoarea	0	1	2	3	4	5	6	7
	alb	oranj	violet	galben	roșu	verde	albastru	cafeniu
Referință la talie (fără încălțăminte)	800- 950	930- 1160	1080- 1210	1190- 1420	1330- 1590	1460- 1765	1590- 1880	1740- 2070
h înălțimea scaunului (toleranța±10)	210	260	310	350	380	430	460	510

Tabelul 2
Parametrii de bază a scaunelor (cu două locuri)

Dimensiuni în milimetri

Identificarea marcarea mărimii/culoarea	0	1	2	3	4	5	6	7
	alb	oranj	violet	galben	roșu	verde	albastru	cafeniu
Referință la talie (fără încălțăminte)	800-950	930- 1160	1080- 1210	1190- 1420	1330- 1590	1460- 1765	1590- 1880	1740- 2070
h înălțimea scaunului (toleranța±10)	210+22 0 (tan 2a)	260+24 0 (tan 2a)	310+2 70 (tan 2a)	350+3 00 (tan 2a)	380+3 40 (tan 2a)	430+38 0 (tan 2a)	460+420 (tan 2a)	510+460 (tan 2a)

a – unghiul de inclinare din partea din față a scaunului pentru două locuri.

Tabelul 3
Parametrii de bază a meselor

Dimensiuni în milimetri

Identificarea marcarea mărimii/culoarea	0	1	2	3	4	5	6	7
	alb	oranj	violet	galben	roșu	verde	albastru	cafeniu
Referință la talie (fără încălțăminte)	800- 950	930- 1160	1080- 1210	1190- 1420	1330- 1590	1460- 1765	1590- 1880	1740- 2070
h_1 înălțimea scaunului	530	590	670	760	880	1000	1060	1200

(toleranța±20)								
----------------	--	--	--	--	--	--	--	--

Tabelul 4
Parametrii de bază a meselor cu scaune cu 2 locuri

Dimensiuni în milimetri

Identificarea marcarea mărimii/culoarea	0	1	2	3	4	5	6	7
	alb	oranj	violet	galben	roșu	verde	albastru	cafeniu
Referință la talie (fără încălțăminte)	800- 950	930- 1160	1080- 1210	1190- 1420	1330- 1590	1460- 1765	1590- 1880	1740- 2070
h_1 înălțimea scaunului (toleranța±20)	h_{8+190}	h_{8+200}	h_{8+220}	h_{8+240}	h_{8+260}	h_{8+280}	h_{8+300}	h_{8+310}

h_1 – înălțimea mesei

h_8 – înălțimea scaunului

**Nivelul maximal admisibil al parametrilor iradierii
electromagnetice neionizante și conținutul aeroionilor ușori**

1. În diapazonul frecvențelor 5 Hz – 2 kHz la distanța de 50 cm intensitatea câmpului electromagnetic, conform componentei electrice din preajma TV – 25 V/m;
2. În diapazonul frecvențelor 2 kHz – 400 kHz – 2,5 V/m; densitatea fluxului magnetic în diapazonul frecvențelor 5 Hz – 2 kHz – 250 nT,
3. În diapazonul frecvențelor 2 kHz – 400 kHz – 25 nT; intensitatea câmpului electrostatic nu depășește 15 kV/m.

Nivelurile maximale admisibile de ionizare a aerului

Nivelurile	Numărul de ioni în 1cm ³ de aer	
	n+	n-
Minim necesare	400	600
Optime	1500-3000	3000-5000
Maxim admisibile	50000	50000

Anexa nr. 8
la Regulamentul sanitar pentru instituțiile
de învățământ primar, secundar ciclul I și II și profesional tehnic

**Nivelul maximal admisibil al zgomotului la locurile de muncă în timpul
funcționării calculatoarelor**

La locul de lucru cu TIC	Nivelurile presiunii sonore									Nivelurile sunetului LA; nivelurile echivalente L _{eqv.A} (dBA)
	Frecvențele medii geometrice ale benzilor octavice, hz									
	31,5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	
În timpul lucrului la CP sau VT	86	71	61	54	49	45	42	40	38	50

**Cerințele tehnice
pentru achiziționarea și utilizarea produselor biocide
în instituțiile de învățământ**

I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Cerințele tehnice stabilesc modul de achiziționare și utilizate a produselor biocide în instituțiile de învățământ, în scopul asigurării protecției sănătății publice, în special a elevilor.
2. Obiectul unde se desfășoară lucrările de dezinfecție se consideră: încăperea, utilajul și alte mijloace tehnice, unde și/sau cu ajutorul cărora își realizează activitatea instituțiile pentru copii.

II. UTILIZAREA PRODUSELOR BIOCIDIE

3. Pentru dezinfecție se utilizează produsele biocide înregistrate în Republica Moldova.
4. Activitățile de curățenie și dezinfecție se desfășoară cu utilizarea următoarelor tipuri de produse biocide:
 - a) tip 1 (pentru igiena umană);
 - b) tip 2 (pentru suprafețe, inclusiv a pereților și podelelor, a deșeurilor, materialelor, echipamentelor, mobilierului etc., care nu sunt în contact cu produsele alimentare și aerul);
 - c) tip 4 (pentru igiena în zonele de distribuție și preparare a alimentelor);
 - d) tip 14 (pentru deratizare);
 - e) tip 18 (pentru dezinsecție), conform anexei nr.1 la Regulamentului sanitar privind punerea la dispoziție pe piață și utilizarea produselor biocide, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 344/2020.
5. Folosirea produselor biocide se efectuează în conformitate cu instrucțiunile de utilizare ale acestora.
6. Produsele biocide se depozitează în încăperi corespunzătoare, conform cerințelor solicitate de către producător.
7. Produsele biocide utilizate trebuie să dețină activitate bactericidă, levuricidă, fungicidă, micobactericidă, virucidă, în funcție de scopul utilizării.

8. Calculul necesităților în produse biocide se efectuează pentru fiecare domeniu de utilizare al produsului, în litri ai soluției de lucru.
9. Necesitățile în litri a soluției de lucru de produse biocide pentru dezinfectia suprafețelor (încăperilor, mobilierului, tehnicii sanitare, utilajului, etc.) se calculează reieșind din suma necesară pentru dezinfectia profilactică și/sau dezinfectia de focar.
10. Dezinfectia veselei nu include folosirea produselor biocide în procesul de spălare propriu-zisă a veselei. Pentru dezinfectia unui set de veselă (2 farfurii, 1 pahar/cană, 2 linguri, 1 furculiță, 1 cuțit) este necesar un volum de 2 litri soluție de lucru.
11. Cantitatea de produse biocide solide (praf, granule etc.) pentru dezinfectie se calculează în conformitate cu instrucțiunea de utilizare a produsului biocid.

III. SPECIFICAȚII TEHNICE CARE ASIGURĂ CALITATEA ȘI SECURITATEA PENTRU UTILIZATOR

12. Achiziționarea produselor biocide presupune precizarea prealabilă a următoarelor aspecte:
 1. grupa principală;
 2. tipul de produs;
 3. domeniul de utilizare;
 4. activitatea produsului biocid;
 5. componența (substanța/țele activă(e));
 6. forma produsului;
 7. ambalajul;
 8. termenul de valabilitate;
 9. cantitatea.
13. Fiecare produs va fi însoțit de Fișa cu date de securitate a produsului, eticheta originală, modelul de etichetă în limba de stat, instrucțiunea de utilizare conform Regulamentului sanitar privind punerea la dispoziție pe piață și utilizarea produselor biocide, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 344/2020.
14. Produsele biocide destinate pentru dezinfectie în instituțiile pentru copii trebuie să dețină spectrul de activitate conform SM EN 14885 în vigoare tab. 1 – Testul standard al metodelor utilizate pentru susținerea afirmațiilor pentru produse, utilizate pentru dezinfectarea suprafețelor: Bactericidă: SM EN 13727 (2,1), Bactericidă/Fungicidă SM EN 13697 (2,2), Levuricidă SM EN 13624 (*Candida albicans*), Fungicidă/Levuricidă: SM EN 13624

Micobacterică/Tuberculocică SM EN 14348(2,1), Virucică SM EN 14476(2,1).

15. Cerințe pentru soluția de lucru:

- a) poate fi utilizată pe orice categorie de material;
- b) nu este corozivă;
- c) este eficientă în prezența substanțelor interferente, materiale organice;
- d) are o toxicitate redusă;
- e) nu prezintă acțiune iritantă asupra pielii, căilor respiratorii, mucoasei oculare și bucale;
- f) nu necesită utilizare în încăperi cu ventilație specială.

16. Dezinfecția igienică a mâinilor prin spălare sau prin frecare conform:

Bacterică: SM EN 13727 (2,1) timp de contact între 30 sec. și 1 min., SM EN 1500, EN 1499; Levurică SM EN 13624 (*Candida albicans*) (2,1); Micobacterică/Tuberculocică SM EN 14348(2,1); Virucică SM EN 14476(2,1).

17. Cerințe pentru produsele de dezinfecție a mâinilor:

- a) nu produc iritații la utilizarea repetată;
- b) este specificat factorul de protecție tegumentară;
- c) este specificat perioada de valabilitate/stabilitate/siguranță în timp împotriva contaminării, din momentul deschiderii recipientului.

Anexa nr. 10
la Regulamentul sanitar pentru instituțiile
de învățământ primar, secundar ciclul I și II și profesional tehnic

DURATA FOLOSIRII MIJLOACELOR TEHNICE LA LECȚII, min

Clasa	Televizor	Calculator	Tablă interactivă	
			până la 10 ani	mai mari de 10 ani
1-2	15	20	până la 20	30
3-4	17-20	25		
5-7	20-25	25-30		
8-11	25-30	30-35		

Anexa nr. 11
la Regulamentul sanitar pentru instituțiile
de învățământ primar, secundar ciclul I și II și profesional tehnic

**DOCUMENTAȚIA MEDICALĂ
DIN INSTITUȚIILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT**

1. Trimitere-extras din fișa medicală a bolnavului de ambulatoriu, de staționar (f-027/e);
2. Registrul de evidență a activității de educație pentru sănătate (f- 038/e);
3. Registrul de evidență a bolilor infecțioase (f-060/e);
4. Registrul de evidență a vaccinărilor f-063/e.

Notă informativă

la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului sanitar pentru instituțiile de învățământ primar, secundar ciclul I și II și profesional tehnic

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului sanitar pentru instituțiile de învățământ primar, secundar ciclul I și II și profesional tehnic (în continuare – proiect) a fost elaborat de către Ministerul Sănătății.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Dezvoltarea durabilă este direcția prioritară a țării pentru următorul deceniu, declarată de Strategia Națională de Dezvoltare „Sănătatea 2030”. Obiectivele 3, 4, enunțate în Strategie vizează asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor, la orice vârstă, și garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți.

Actualmente, la nivel național sunt în vigoare Regulile și normativele sanitaro-epidemiologice de stat „Igiena instituțiilor de învățământ primar, gimnazial și liceal” aprobate prin Hotărârea Medicului Șef Sanitar de Stat nr. 21/2005 și Regulile și normativele sanitaro-epidemiologice de stat „Igiena instituțiilor de învățământ secundar profesional” aprobate prin Hotărârea Medicului Șef Sanitar de Stat nr. 23/2005, care prevăd un șir de norme sanitare privind activitatea acestor instituții, precum cerințele pentru teren, clădire, ateliere, cabinete de informatică, organizarea procesului instructiv-educativ, iluminatul natural și artificial, microclimat, ventilație și încălzire, aprovizionare cu apă, asistență medicală și organizarea alimentației elevilor, cât și norme sanitare pentru căminele elevilor din instituțiile de învățământ profesional tehnic.

De menționat este faptul, că odată cu modificarea legislației sanitare în vigoare prezentele Hotărâri ale Medicului Șef Sanitar de Stat nu au putere legislativă și nu impun cu rigoare normele sanitare stipulate în prezentele regulamente pentru autoritățile abilitate.

Astfel, proiectul prenotat are ca și scop reglementarea condițiilor sanitaro-igienice pentru instituțiile de învățământ primar, secundar ciclul I și II și profesional tehnic, reducerea riscului de dezvoltare a bolilor transmisibile și netransmisibile la copii și adolescenți, și asigurarea unui mediu de studiu sigur pentru creșterea și dezvoltarea tinerei generații prin prisma regulilor și a normelor sanitare care ar putea fi aplicate de autoritățile abilitate cu funcție de supraveghere și control.

Pe parcursul anilor subdiviziunile teritoriale ale Agenției Naționale pentru Sănătate Publică, realizează un efort constant în supravegherea sanitară a instituțiilor pentru copii și adolescenți pentru a monitoriza condițiile sanitare existente. Obiectivul principal al supravegherii sanitare îl constituie cercetarea impactului factorilor de mediu asupra stării de sănătate a copiilor și adolescenților.

Astfel, se constată multiple deficiențe la capitolul stării sanitare a instituțiilor pentru elevi, precum amenajarea terenurilor, dotarea și amenajarea sălilor de studii cu mobilier ajustat taliei elevilor, organizarea alimentației și a asistenței medicale.

Unele instituții de învățământ se confruntă cu problema asigurării elevilor cu apă de calitate conform parametrilor sanitaro-chimici și bacteriologici. Pentru fortificarea stării de sănătate a elevilor este necesară asigurarea lor cu o alimentație calitativă care să satisfacă necesitățile fiziologice ale organismului în creștere.

Urmare a aprobării proiectului, se vor asigura condiții optimale de educație, instruire și fortificare a stării de sănătate cu crearea unui mediu sigur, care va contribui la creșterea și dezvoltarea tinerei generații. Crearea condițiilor de instruire va spori calitatea educației, va oferi elevilor posibilitatea de a activa și de a se integra în societate.

Prezentul proiect de Hotărâre a Guvernului este elaborat în temeiul Legii nr. 10/2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Nu se aplică

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Principalele prevederi ale proiectului:

- 1) prevederea normelor sanitare privind amplasarea instituțiilor de învățământ primar, secundar ciclul I și II și profesional tehnic a clădirii și încăperilor de bază, norme pentru cabinetele de informatică, norme pentru ateliere, norme de protecție contra zgomotului pentru instituțiile de învățământ profesional tehnic, norme pentru grupele prelungite din instituțiile de învățământ primar, secundar ciclul I și II;
- 2) prevederea normelor pentru organizarea alimentației elevilor;
- 3) prevederea normelor pentru iluminatul natural și artificial, microclimat, ventilație, încălzire, aprovizionarea cu apă, amenajarea încăperilor, norme pentru întreținerea încăperilor și teritoriului, norme pentru organizarea regimul instructiv-educativ al elevilor, educația igienică a elevilor, organizarea asistenței medicale.

Obiectivele proiectului sunt:

- 1) reducerea morbidității generale (%) a elevilor din instituțiile de învățământ primar, secundar ciclul I și II și profesional tehnic;
- 2) reducerea ratei (%) supraponderabilității și a obezității în rândul copiilor și a adolescenților;
- 3) sporirea % de instituții de învățământ primar, secundar ciclul I și II și profesional tehnic racordate la sistemul de apeduct și canalizare, care dispun de încălzire autonomă, asigurate cu cabinete medicale dotate corespunzător, terenuri sportive, ateliere educaționale, sisteme de ventilație și blocuri alimentare.

5. Fundamentarea economico-financiară

Cheltuielile privind realizarea prevederilor și implementarea acestui proiect vor fi acoperite din contul bugetelor alocate de stat instituțiilor de învățământ primar, secundar ciclul I și II și instituțiilor de învățământ profesional tehnic, precum și din alte surse, conform legislației.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Odată cu aprobarea prezentei Hotărâri a Guvernului urmează a fi abrogată Hotărârea Medicului Șef Sanitar de Stat (HMȘSS) nr. 21/2005 cu privire la aprobarea și implementarea Regulilor și normativelor sanitaro-epidemiologice de stat „Igiena instituțiilor de învățământ primar, gimnazial și liceal” și Hotărârea Medicului Șef Sanitar de Stat nr. 23/2005 cu privire la aprobarea și implementarea Regulilor și normativelor sanitaro-epidemiologice de stat „Igiena instituțiilor de învățământ secundar profesional” care prevăd norme sanitare privind activitatea instituțiilor de învățământ primar, secundar ciclul I și II și instituțiilor de învățământ profesional tehnic

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea procesului de elaborare a proiectului prenotat, a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Sănătății, compartimentul „Transparență”, Proiecte supuse consultărilor publice și pe portalul guvernamental (www.particip.gov.md) și poate fi accesat la link-ul:

<https://particip.gov.md/ro/document/stages/ministerul-sanatatii-anunta-initierea-procesului-de-elaborare-a-proiectului-de-hotarare-de-guvern-cu-privire-la-aprobarea-regulamentului-sanitar-pentru-institutiile-de-invatamant-primar-gimnazial-liceal-si-profesional-tehnic/11732>

Totodată, proiectul a fost plasat pentru consultări publice și poate fi accesat la linkul:

https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/12387 .

Proiectul a fost supus avizării și avizării repetate de către autoritățile după cum urmează, Ministerul Justiției, Ministerul Finanțelor, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării,

Ministerul Educației și Cercetării, Congresul Autorităților Locale, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor.

A fost întocmit tabelul de sinteză a obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor la proiectul de hotărâre.

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul a fost supus expertizei anticorupție (Raport de expertiză Nr. ENG 24/9758 din 18.06.2024), iar informația privind rezultatele expertizei anticorupție a fost inclusă în sinteza obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor la proiectul de hotărâre. Proiectul a fost ajustat în conformitate cu propunerile înaintate.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Nu se aplică

10. Constatările expertizei juridice

În scopul respectării art. 34 și 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul de hotărâre a fost supus expertizei juridice prin avizele nr. 04/1-4059 din 29.04.2024, nr. 04/1-4993 din 30.05.2024, Ministerul Justiției a constatat necesitatea ajustării prevederilor proiectului. Proiectul a fost ajustat în conformitate cu propunerile înaintate.

11. Constatările altor expertize

Proiectul nu a fost supus altor expertize.

Ministru

Ala NEMERENCO

TABELUL DE SINTEZĂ

a propunerilor și obiecțiilor la proiectul de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului sanitar pentru instituțiile de învățământ primar, secundar ciclul I și II și profesional tehnic

Nr. /o	Denumirea ministerului, departamentului nr. și data avizului	Propunerile/obiecțiile/ modificărilor înaintate	Se acceptă, Se acceptă parțial Nu se acceptă
1	2	3	4
AVIZARE			
1.	Ministerul Justiției Aviz Nr. 04/1-4059 din 29.04.2024	<p>1) Potrivit notei informative, proiectul de hotărâre a Guvernului este elaborat în temeiul Legii nr. 10/2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice. Art. 44 alin. (3) din legea nominalizată dispune condiționalitatea privind corespunderea regulamentelor sanitare a teritoriilor și încăperilor utilizate în procesul de educație. În aceeași ordine de idei, conform art. 6 alin. (2) din Legea nr. 10/2009, normele sanitare care stabilesc criteriile de securitate și siguranță pentru om ale factorilor mediului înconjurător și ocupațional, ale produselor și serviciilor, cerințele de asigurare a unor condiții favorabile pentru viața și normativele sanitare sunt reglementate prin regulamente sanitare elaborate de Ministerul Sănătății și aprobate de Guvern. În acest context, se va examina oportunitatea completării proiectului de act normativ cu clauza de adoptare în care se va indica drept temei juridic art. 6 alin. (2) din Legea nr. 10/2009.</p>	Se acceptă
		2) Suplimentar la proiectul hotărârii, la pct. 1 textul „(conform Anexei)” se va substitui cu textul „(se anexează)”, conform uzanțelor normative.	Se acceptă
		3) La proiectul anexei: Parafa de aprobare se va expune după următoarea formulă: „Aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. /2024”.	Se acceptă
		4) La pct. 7: Aferent îmbinării de cuvinte „Gestionarii instituțiilor de învățământ”, nu este clar cine sunt asimilați acestora, motiv pentru care necesită o precizare în acest sens.	Se acceptă
		5) În textele actelor normative, referințele la actele normative se expun conform art. 42 și 54 alin. (1) lit. i) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Astfel, textul „HG 967/2018” se va substitui cu textul „Hotărârea Guvernului nr. 967/2018” (obiecție valabilă pentru toate	Se acceptă

	cazurile similare din proiectul actului normativ).	
	6) În temeiul art. 20, 27, 29 și 31 din Codul educației nr. 152/2014, la alineatul al doilea al pct. 9 se va examina suplimentar atribuirea instituțiilor de învățământ general a „înclinației în domeniul agriculturii”	Se acceptă
	7) La pct. 15, cu referire la admiterea în cadrul spațiului instituțiilor de învățământ primar, secundar ciclul I și II a instituțiilor de educație timpurie, remarcăm necorespunderea acestuia cu prevederile cap. II și III ale Regulamentului sanitar pentru instituțiile de educație timpurie, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1211/2016.	Se acceptă
	8) În cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în același act normativ, pentru evitarea reproducerii acesteia, se face trimitere la elementul structural sau constitutiv respectiv, fără a se indica că elementul respectiv face parte din același act normativ. Astfel, la pct. 21 alineatul doi, textul „menționate în Anexa nr. 1 a Regulamentului” se va substitui cu textul „prevăzute în anexa nr. 1” (obiecție valabilă pentru tot cuprinsul proiectului actului normativ)	Se acceptă
	9) Denumirea anexei nr. 2 prevăzută în norma de trimitere din pct. 22 „Componenta și suprafața încăperilor de studii pentru instituțiile de învățământ profesional tehnic” nu corelează cu denumirea cuprinsă nemijlocit în anexa respectivă. Anexa trebuie să aibă un temei-cadru în textul actului normativ și să se refere exclusiv la obiectul determinat prin norma de trimitere (art. 49 alin. (3) din Legea nr. 100/2017). Urmează a se vedea în acest sens și anexele nr. 6, 7 și 10	Se acceptă
	10) La pct. 23, cuvintele „sus numite” se vor substitui cu textul „pct. 22”, iar textul „claselor, încăperilor, laboratoarelor, sălilor sportive etc.” recomandam a fi substituit cu cuvântul „încăperilor”	Se acceptă
	11) La pct. 26 cuvintele „pot fi”, nu îndeplinesc condiția previzibilității normei juridice. Legea trebuie să precizeze cu suficientă claritate întinderea și modurile de exercitare a puterii de apreciere a autorităților în domeniul respectiv, ținând cont de scopul legitim urmărit (Sissanis v. România, 25 ianuarie 2007, § 66). O putere discreționară care nu este delimitată, chiar dacă face obiectul controlului judiciar din punct de vedere formal, nu trece de testul previzibilității (Hotărârea Curții Constituționale nr. 28 din 23 noiembrie 2015, § 61). La elaborarea unui act normativ, legislatorul trebuie să respecte normele de tehnică legislativă pentru ca acesta să corespundă exigențelor calității, i.e.	Se acceptă

		accesibilitatea și previzibilitatea (Hotărârea Curții Constituționale nr. 6 din 19 martie 2019, § 39).	
		12) La pct. 36 se consideră necesar a fi substituit textul „NCM C.01.03:2017” cu textul „documentul normativ NCM C.01.03:2017 „Proiectarea construcțiilor pentru instituții de învățământ general””	Se acceptă
		13) La pct. 87, din sintagma „documentația normativă în vigoare”, cuvintele „în vigoare” se vor exclude, ca fiind inutile. Regula generală este că referințele la actele normative reprezintă referințe la legislația în vigoare și doar pentru excepțiile de la regulă se va specifica dacă este vorba despre legislația aplicabilă la un anumit moment (obiecție valabilă în toate cazurile similare).	Se accept
		14) Pct. 254 nu ține de obiectul reglementat de capitolul XIV, motiv pentru care urmează a fi exclus	Se acceptă
		15) La pct. 255 textul „Ordinului Ministerului Sănătății nr. 638 din 12.08.2016 „Cu privire la implementarea recomandărilor pentru un regim alimentar sănătos și activitate fizică adecvată în instituțiile de învățământ din RM”, cu modificările ulterioare” se va substitui cu textul „Ordinului ministrului sănătății nr. 638/2016 cu privire la implementarea recomandărilor pentru un regim alimentar sănătos și activitate fizică adecvată în instituțiile de învățământ din Republica Moldova”.	Se acceptă parțial În conformitate cu prevederile Legii 100/2017 cu privire la actele normative, în proiectul HG nu putem face referire la ordine, astfel pct. 255 se va păstra în următoarea redacție „Organizarea alimentației elevilor se efectuează conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 722/2018 pentru aprobarea Instrucțiunii privind organizarea alimentației copiilor și elevilor în instituțiile de învățământ general.”
		16) La pct. 257, cu referire la abrevierea „ANSP” comunicăm faptul că exprimarea prin abrevieri a unor denumiri sau termeni se poate face numai după explicarea acestora în text, la prima folosire (obiecție valabilă și pentru celelalte cazuri identice).	Se acceptă

		17) Pct. 259 se va examina prin prisma pct. 53 din Hotărârea Guvernului nr. 722/2018 privind organizarea alimentației copiilor și elevilor în instituțiile de învățământ general, care prevede că în cazul prezenței șefului de producere în instituțiile de învățământ primar, gimnazial, liceal, responsabilitatea pentru întocmirea meniului zilnic de repartiție îi revine acestuia, în colaborare cu lucrătorul medical.	Se acceptă
		18) La pct. 304 textul „(Anexa nr. 11)” se recomandă a se expune în forma „prevăzute la anexa nr. 11”	Se acceptă
		19) Analizând CAPITOTUL XIX „DISPOZIȚII FINALE”, considerăm necesară revizuire acestuia, atât din punct de vedere al denumirii, cât și cu privire la conținut. Potrivit art. 47 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, dispozițiile finale cuprind momentul intrării în vigoare și măsurile necesare punerii în aplicare a actului normativ. Ținem să specificăm că dispozițiile finale sunt caracteristice legii. Prin urmare, la CAPITOTUL XIX, în titlu, cuvântul „finale” se va substitui cu cuvântul „speciale”.	Se acceptă
		20) La pct. 315, se va ține cont că prevederile generale privind survenirea răspunderii poartă un caracter declarativ și necesită a fi excluse. Răspunderea juridică trebuie să fie prevăzută de normele materiale, ce stabilesc tipul concret de răspundere (penală sau contravențională), determină faptele și sancțiunile pentru comiterea acestora.	Se acceptă
		21) La anexa nr. 1, semnul grafic „*” nu este specific pentru utilizare în cazul actelor normative. Referitor la textul explicativ care urmează tabelul, menționăm că potrivit art. 49 alin. (5) al Legii nr. 100/2017, exprimările cifrice, tabelele, planurile și altele asemenea, care sunt incluse în anexe, pot fi urmate de explicații suplimentare, care se notează cu indici numerici, în ordinea în care au fost enunțate în textul anexei (spre ex. 1 , 2 , 3...). În acest context, se va revedea inclusiv anexa nr. 6, în sensul conformării la art. 49 alin. (5) din Legea nr. 100/2017 a notării exprimărilor cifrice	Se acceptă
		22) La anexa nr. 2 textul „Remarcă:” se va exclude	Se acceptă

		23) Actul normativ nu este un dicționar juridic, fapt pentru care nu este justificată definirea noțiunilor decât în cazul în care la momentul adoptării actului se știe cu certitudine că, un termen este pasibil de mai multe interpretări sau dacă se imprimă un alt sens decât cel uzual și se optează pentru o anumită interpretare. În situația în care autorii unui proiect intenționează să definească o noțiune, în nota informativă este necesar să se arate că se întrunesc condițiile care impun definirea termenului în actul normativ și să se indice circumstanțele care justifică definirea termenului în sensul propus de autori (a se vedea art. 54 alin. (5) din Legea nr. 100/2017). Astfel, se atestă că noțiunile din pct. 1 al anexei nr. 9 se regăsesc în Legea nr. 277/2018 privind substanțele chimice și Hotărârea Guvernului nr. 344/2020 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind punerea la dispoziție pe piață și utilizarea produselor biocide, respectiv, nu necesită a fi definite repetat	Se acceptă
		24) Proiectul se va revizui, inclusiv, în vederea eliminării neclarităților, greșelilor gramaticale și greșelilor comise la numerotarea elementelor structurale (a se vedea art. 52 și 53 din Legea nr. 100/2017). Conform prevederilor art. 54 din Legea nr. 100/2017 textul punctelor trebuie să aibă un caracter dispozitiv, să prezinte norma instituită fără explicații sau justificări. Verbele utilizate în text se vor expune la timpul prezent, forma afirmativă, pentru a se accentua caracterul imperativ al dispoziției respective (evitându-se utilizarea exagerată a cuvântului „trebuie”). La proiectul actului normativ, cu referire la acronimul „etc.”, se consideră judicios a fi exclus, deoarece semnificația respectivului este periculoasă sub aspect de interpretare extensivă.	Se acceptă
2.	Ministerul Educației și Cercetării Aviz Nr. 03/1-09/2898 din 30.04.2024	1) Prevederile incluse la pct. 20, pct. 22, pct.24, pct.30, pct.48, pct.50, pct.56, pct.60, pct.61, pct.95, pct.105, pct.106, pct.116, pct.195, pct.212, pct.217 al Regulamentului necesită a fi evaluate și analizate separat din perspectiva corespunderii acestora cu starea reală din instituții, precum și de a analiza modul de punere în aplicare a lor.	Se acceptă
		2) Prin proiectul respectiv se pune în sarcina instituțiilor cheltuielile pentru implementarea proiectului. Astfel, prevederile pct. 16, pct.17, pct.61, pct.62, pct.105, pct.106, pct.113, pct. 183, pct.195, din Regulament nu au acoperire financiară și necesită a fi excluse ori a fi identificate mijloace financiare pentru punerea lor în aplicare.	Se acceptă parțial Prevederea cu privire la fundamentarea financiară a proiectului este stipulată în conformitate cu avizul Ministerului Finanțelor, în următoarea redacție: „Cheltuielile aferente punerii în aplicare a prezentei hotărâri vor fi acoperite din

			contul și în limita mijloacelor financiare aprobate instituțiilor de învățământ primar, secundar ciclul I și II și profesional tehnic, precum și din alte surse, conform legislației.”
		3) La pct.5, de exclus sintagma „instructiv-educative” și se înlocuiește „proces educațional”.	Se acceptă
		4) La pct. 7, de substituit „Gestionarii” cu „Administratorii de patrimoniu”.	Se acceptă
		5) La pct. 26, de adăugat cuvintele „în fiecare sală de clasă”.	Se acceptă
		6) La pct.28, de exclus sintagma „și a dormitoarelor”.	Se acceptă
		7) Pct. 55 se repetă pct. 30, de exclus unul din ele.	Se acceptă
		8) Pct. 85 va avea următoarea redacție „Profesorii în timpul lecțiilor de educație tehnologică, sunt obligați să supravegheze folosirea de către elevi a mijloacelor ...” (mai departe ca în redacția actuală).	Se acceptă
		9) La pct. 91 de redactat „Ciocanele, baroasele” (de adăugat virgula și spațiu).	Se acceptă
		10) În cap. VIII se va scrie „clasele/grupele” și de utilizat în continuare în text în toate cazurile.	Se acceptă
		11) Se vor exclude pct. 158-160. În conformitate cu Regulamentul de funcționare a claselor/grupelor cu program prelungit, somnul pentru elevii din clasa întâi și pentru cei extenuați din clasele II-IV nu este prevăzut.	Se acceptă
		12) La pct. 161 se va exclude sintagma „somnul pentru elevii din clasa întâi și pentru cei extenuați din clasele II-IV” și „și educația fizică”	Se acceptă
		13) Pct. 166 va fi în următoarea redacție: „Una din plimbări include jocuri dinamice în aer liber. Activitățile dinamice se realizează sub supravegherea cadrului didactic. Se recomandă, de 2 ori pe săptămână, înotul în bazin.”	Se acceptă
		14) Pct. 221 va fi în următoarea redacție: „Laboratoarele de chimie, fizică, biologie, sălile de educație tehnologică, educație plastică, atelierele, sălile pentru clasele primare, pentru grupele cu program prelungit, cantina, bufetul, blocurile sanitare, dușurile și încăperile	Se acceptă

		pentru necesități tehnice (după caz) trebuie să fie dotate cu lavoar conectat la rețeaua de apă și canalizare.	
		15) La pct. 223 se va completa cu sintagma „să fie conectate la sistemul de canalizare”.	Se acceptă
		16) Pct. 229 se va exclude.	Nu se acceptă Lista sănătății este necesară pentru monitorizarea stării de sănătate a elevilor din clasele primare. Totodată, conform listei sănătății elevii sunt așezați în bănci în conformitate cu maladiile de care suferă.
		17) Pct. 266 din capitolul XV urmează a fi corectat în pct. 273 cu modificările ulterioare.	Se acceptă
		18) La pct. 273 numărul maximal de ore pe săptămână constituie în clasele: I – 20-24, II – 22-28, III – 22-28, IV – 23-29, V-IX - 26-34, X-XII – 27-34 de ore.	Nu se acceptă Optam pentru varianta inițială, deoarece numărul de ore propus este prea mare și va provoca suprasolicitare psiho-emoțională și oboseala la elevi. Legislația UE prevede relativ același număr de ore pe săptămână la elevi. Conform normelor de igiena din unitățile pentru ocrotirea, educarea, instruirea, odihna și recreerea copiilor și tinerilor, aprobate prin ord. MS al României nr. 1.456/2020 art. 36, prevede: a) pentru învățământul primar: - clasa 0 și I = 3-4 ore pe zi; - de la clasa a II-a = 4 ore pe zi; b) pentru învățământul gimnazial: 4-5 ore pe zi; c) pentru învățământul liceal: 5-6 ore pe zi.

		19) La pct. 275 se recomandă, pentru a nu solicita aparatul vizual, ca numărul de lecții la care se folosesc mijloacele tehnice în timpul săptămânii să fie: pentru clasele primare și gimnaziale 3-4 ore, iar pentru clasele liceale 4-6 ore. Durata folosirii mijloacelor tehnice la lecții este menționată în anexa nr. 10.	Se acceptă
		20) La pct. 277 se recomandă, ca procesul educațional să se desfășoare în primul schimb.	Se acceptă parțial
		21) La pct. 278 durata pregătirii temelor pentru acasă în clasa întâi este de maxim 1 oră, în clasa a doua de maxim 1,5 ore, în clasele a III – IV de maxim 2 ore, în clasele V – VII de maxim 2,5-3 ore și în clasele VIII-XII de maxim 4 ore.	Se acceptă
		22) La pct. 295 sintagma „Educația igienică” se va înlocui cu sintagma „Educația pentru sănătate”.	Se acceptă
		23) Pct. 296 va avea următoarea redacție „Educația pentru sănătate trebuie să fie orientată pentru a oferi suport elevilor în cunoașterea modalităților de protecție împotriva factorilor cu efect negativ asupra sănătății.”	Se acceptă
		24) La pct. 297 sintagma „Gimnasticii igienice de dimineață” se va înlocui cu sintagma „Gimnasticii matinale”; sintagma „instruirii igienice” se va înlocui cu sintagma „educației pentru sănătate”; sintagma „culturii fizice și a sportului” se va înlocui cu „educația fizică”.	Se acceptă
		25) La pct. 298 sintagma „Educația deprinderilor de viață sănătoase” se va înlocui cu „Educația pentru sănătate”. Cuvântul „extracuriculare” se va înlocui cu „extrașcolare”.	Se acceptă
		26) În Nota informativă a proiectului, la pct. 4 se va argumenta raționamentele autorului privind reglementările incluse în document	Se acceptă
		27) În Nota informativă a proiectului, pct. 5 necesită a fi revizuit în acord cu prevederile Regulamentului din perspectiva asigurării mijloacelor financiare necesare pentru punerea în aplicare a prevederilor incluse în Regulament.	Se acceptă parțial
3.	Ministerul Muncii și Protecției Sociale Aviz nr. 08/2076 din 18.04.2024	Comunică lipsa de obiecții și propuneri.	Se acceptă

4.	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare Aviz nr. 2024 PHG – 1368 din 29.04.2024	Comunică lipsa de obiecții și propuneri.	Se acceptă
5.	Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor Aviz nr. 08-18-1865 din 19.04.2024	1) La cap. XI pct. 220 după sintagma ” normelor de consum și păstrare” de adăugat ”data fabricării și termenul de valabilitate”;	Se acceptă
		2) Pct. 245 se propune într-o nouă redacție ” Toate încăperile blocului alimentar, utilajele, instalațiile, inclusiv canalele de scurgere, ustensilele sunt întreținute permanent în stare de curățenie și bună funcționare. Încăperile sunt întreținute libere de condensat, vapori și surplus de apă, iar periodic sunt curățate și reparate. Zilnic, imediat după încheierea activității sau în altă perioadă potrivită, pavimentul, inclusiv canalele de scurgere, structurile auxiliare și pereții în zonele de manipulare a produselor alimentare sunt minuțios curățate și dezinfectate.”	Se acceptă parțial Pct. 245 va avea următoarea redacție: „Toate încăperile blocului alimentar, utilajele, instalațiile, inclusiv canalele de scurgere, ustensilele sunt întreținute permanent în stare de curățenie și bună funcționare. Zilnic se face dereticarea minuțioasă: spălarea dușumelei, ștergerea mobilei, înlăturarea păienjenişului, prafului, spălarea ferestrelor. În fiecare săptămână se spală pereții, corpurile de iluminat, sticla de la geamuri de praf și funingine cu folosirea detergenților. O dată în lună neapărat se face curățenie generală cu dezinfectarea ulterioară a tuturor încăperilor, utilajului și a inventarului. Dereticarea sufrageriei se face după fiecare masă servită.”
		3) La cap. XIV pct. 254 sintagma ”Hotărârii Guvernului nr. 1209/2007 cu privire la prestarea serviciilor de alimentație publică” se va înlocui cu ”Regulamentului sanitar pentru unitățile de alimentație publică, conform anexei nr. 5 din Hotărârea Guvernului nr. 206/2023 cu privire la aprobarea regulamentelor și a regulilor din comerțul interior și abrogarea unor hotărâri ale Guvernului”;	În conformitate cu avizul Ministerului Justiției, punctul 254 a fost exclus, nu ține de obiectul reglementat de capitolul XIV.
		4) Pct. 256 se propune într-o redacție nouă ”Blocul alimentar/cantina instituției sunt supuse controlului în domeniul siguranței alimentelor nu mai târziu de 1 septembrie a anului în curs.”;	Se acceptă

		5) Pct. 263 a doua frază se propune într-o redacție nouă ” Eliberarea bucatelor se face numai după aprecierea lor de către membrii comisiei de triere formată prin ordinul directorului instituției și notarea respectivă în registrul de triaj al produselor culinare pentru fiecare fel de bucate.”;	Se acceptă
		6) Pct. 264 sbp. 5) se propune într-o redacție nouă ”Personalul folosesc echipament special: halat, mănuși de unică folosință, bonetă. Acestea dețin carnet medical, cu mențiunile ce atestă că au fost supuse controlului medical și instruirii igienice.”	Se acceptă
		7) Pct. 264 sbp. 6) se propune într-o redacție nouă ”Păstrarea de probe diurne, în recipiente sterile, în cantități nu mai mici de 150g per produs din toate bucatele, la t ⁰ de la 1 ⁰ C până la +4 ⁰ C, timp de 72 de ore, fiind însoțite de meniul zilnic de repartiție.”;	Se acceptă
		8) Pct. 270 se propune într-o redacție nouă ”Persoanele angajate în zonele de manipulare a produselor alimentare sunt obligate să mențină un grad înalt de curățenie personală pe toată perioada serviciului și să poarte vestimentație sanitară de protecție. Bijuteriile (inele, cercei și medalioane) sunt scoase și nu sunt purtate pe durata manipulării produselor alimentare.”.	Se acceptă parțial. Pct. 270 se păstrează în următoarea redacție: „Persoanele angajate în zonele de manipulare a produselor alimentare sunt obligate să mențină un grad înalt de curățenie personală pe toată perioada serviciului, să poarte vestimentație sanitară de protecție, să fie supuși examenului medical profilactic și instruirii igienice. Bijuteriile (inele, cercei și medalioane) sunt scoase și nu sunt purtate pe durata manipulării produselor alimentare.”
		9) Se propune de revizuit pct. 271 având în vedere cerințele cap. XVIII din Hotărârea Guvernului nr. 722/2018 pentru aprobarea Instrucțiunii privind organizarea alimentației copiilor și elevilor în instituțiile de învățământ general.	Se acceptă
6.	Congresul Autorității Locale din Moldova, aviz nr.148 din 22 aprilie 2024	Comunică lipsa de obiecții și propuneri.	Se acceptă

7.	Centrul Național Anticorupție, aviz nr. 06/2/7141 din 25.04.2024	Potrivit art.25 alin.(1) al Legii integrității nr.82/2017, eficiența cultivării climatului de integritate instituțională și profesională este supusă verificărilor din partea conducătorilor entităților publice, a autorităților anticorupție, a societății civile și mass mediei. În acest sens, în conformitate cu prevederile art.25 alin.(3) lit.a), art.28 alin.(4) al Legii prenotate, expertiza anticorupție, în calitate de măsură de control al integrității în sectorul public, se va efectua doar asupra proiectului definitivat în baza propunerilor și obiecțiilor expuse în procesul de avizare și/sau de consultare a părților interesate. Proiectul propus pentru expertiza anticorupție, nu este însoțit de avizele instituțiilor implicate în procesul de avizare/sinteza recomandărilor recepționate în cadrul consultării publice, fapt ce presupune că ulterior redacția proiectului poate suferi modificări și completări. Urmare celor expuse, solicităm respectuos expedierea în adresa Centrului Național Anticorupție a proiectului definitivat, pentru efectuarea expertizei anticorupție.	Se acceptă
8.	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale al Republicii Moldova, aviz nr. 21-2336 din 26.04.2024	<p>La proiectul hotărârii Guvernului:</p> <p>1) Reieșind din prevederile art. 41 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, în clauza de adoptare a proiectului, se va indica expres temeiul juridic concret pentru emiterea prezentului act normativ. Propunem să se facă referință la art. 6 alin. (2) al Legii nr. 10/2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice potrivit căruia „Normele sanitare care stabilesc criteriile de securitate și siguranță pentru om ale factorilor mediului înconjurător și ocupațional, ale produselor și serviciilor, cerințele de asigurare a unor condiții favorabile pentru viață și normativele sanitare sunt reglementate prin regulamente sanitare elaborate de Ministerul Sănătății și aprobate de Guvern”.</p> <p>La proiectul Regulamentului:</p> <p>1) Pe parcursului întregului text, cuvintele „normative în construcții” se vor substitui cu cuvintele „normative tehnice în construcții”</p> <p>2) La pct. 12-13 și 17, în vederea selectării celor mai fezabile soluții de amenajare a teritoriilor de învățământ, după cuvântul pavat(e) propunem completarea cu cuvântul sau asfaltat(e).</p> <p>3) La pct. 15, textul „Regulamentul sanitar privind instituțiile de educație timpurie” se va substitui cu textul „Hotărârea de</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p>

		<p>Guvern nr. 1211/2016 cu privire la aprobarea Regulamentului sanitar pentru instituțiile de educație timpurie”.</p> <p>4) La pct. 25, textul „Blocurile instituțiilor de învățământ se construiesc și se acomodează la necesitățile elevilor cu cerințe educaționale speciale prin următoarele mijloace” se va expune în următoarea redacție „Blocurile instituțiilor de învățământ se construiesc și se acomodează la necesitățile elevilor cu cerințe educaționale în conformitate cu legislația în vigoare din domeniul construcțiilor, inclusiv prin: ”,iar lit.e) se va exclude.</p> <p>5) Propunem ca prevederile Regulamentului care reglementează aspectele tehnice ce vizează proiectarea și construcția instituțiilor de învățământ să nu fie detaliate în proiectul Regulamentului enunțat, însă să fie indicat că proiectarea, construcția și exploatarea instituțiilor de învățământ se efectuează în conformitate cu normativele tehnice în construcție.</p> <p>6) La pct. 38, în conformitate cu terminologia utilizată în Codul urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023, cuvintele „actelor normative de stat în construcții” se vor substitui cu cuvintele „normative tehnice în construcții”.</p> <p>7) La pct. 23, 25, 57, 77, 82, 91, 93, 165-166, 170-172, 214, 274, 295-297, 310, se va exclude acronimul „etc”, în vederea asigurării predictibilității normelor juridice.</p> <p>8) La pct. 254, se va exclude textul Hotărârii Guvernului nr. 1209/2007 cu privire la prestarea serviciilor de alimentație publică întrucât este abrogată prin Hotărârea de Guvern nr. 206/2023 (Monitorul Oficial nr. 172-174/2023, art. 392).</p> <p>9) La pct. 255, referința la „Ordinul Ministerului Sănătății nr. 638 din 12.08.2016” se va expune corespunzător art. 55 alin. (5) din Legea 100/2017 cu privire la actele normative, potrivit căruia, în cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în alt act normativ, pentru evitarea reproducerii normelor complementare, se face trimitere la elementul structural sau constitutiv respectiv, indicându-se denumirea, numărul și anul adoptării, aprobării sau emiterii actului citat. Aceeași propunere este valabilă și pentru Anexa nr. 9 din proiect, la titlul II, pct. 2, lit. e).</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă parțial</p>
--	--	--	--

		<p>10) Evocăm faptul, că potrivit art. 53 alin (4) di Legea nr. 100/2017 „[...<u>punctele</u>, capitolele, titlurile, părțile <u>se numerotează consecutiv de la începutul și până la sfârșitul actului normativ.</u>]”. Astfel, se propune autorului să numeroteze corespunzător textul proiectului înserat între punctele: 9 și 10, 11 și 12, 21 și 22, 22 și 23, 42 și 43, 43 și 44, 81 și 82, 86 și 87, 137 și 138, 156 și 157, 241 și 242, 279 și 280, 311 și 312, iar în anexa nr. 9, de numerotat corespunzător textul proiectului înserat între titlul I, II și III.</p>	
9.	<p>Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării al Republicii Moldova, aviz nr. 03-1370 din 29.04.2024</p>	<p>1.Pe parcursul textului se regăesc norme cu caracter netransparent și incert, care contravin principiilor de reglementare a activității de întreprinzător, stabilite la art.4 din Legea nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător și art. 3 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative:</p> <p>1) Pct. 25 lit. e) „<u>în conformitate cu legislația în domeniul construcțiilor.</u>”.</p> <p>2) Pct. 174 „ Nivelul iluminatului natural și artificial în instituțiile de învățământ trebuie să corespundă prevederilor actelor de proiect elaborate în <u>conformitate cu legislația în domeniu.</u>”</p> <p>3) Pct.264 : „1) firma care aprovizionează instituția trebuie să dețină autorizație pentru activități de catering și a unității de transport a alimentelor, <u>conform legislației;</u></p> <p>4) bucatele gata vor fi transportate în recipiente permise de legislație, cu asigurarea temperaturii bucatelor finite;</p> <p>5) personalul trebuie să poarte echipament de protecție și să efectueze examinările medicale prevăzute de legislație pentru angajații unităților de alimentație publică;”</p> <p>4) Pct. 315 „Nerespectarea prevederilor Regulamentului aduce răspundere disciplinară, administrativă și penală în conformitate cu legislația în vigoare.”</p> <p>Pentru asigurarea respectării principiului predictibilității actelor normative, precum și intru evitarea unor eventuale aplicări eronate ale normelor propuse, se impune înserarea unor prevederi certe și transparente.</p> <p>2. La pct. 53, 264, 271 referințele la autoritățile citate urmează a fi revăzute prin corespunderea denumirii acestora cu cele prevăzute în Anexa 1 a Legii nr.160/2021 privind reglementarea prin autorizare a</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p>

		<p>activității de întreprinzător, inclusiv cu indicarea referinței la actul normativ care le reglementează.</p> <p>3. La cap. XII, pct. 225 standardul SM ISO 5970:2017 „Mobilier. Scaune și mese pentru instituțiile de învățământ. Dimensiuni funcționale”, a fost anulat de către Organizația Internațională de Standardizare (ISO), fără a fi înlocuit cu o altă ediție. În acest context, în Fondul național de standarde sunt adoptate în calitate de standarde moldovenești standardele europene relevante domeniului, și anume: SM EN 1729 – 1:2016 Mobilier. Scaune și mese pentru instituții de învățământ. Partea 1: Dimensiuni funcționale și SM EN 1729-2:2023 Mobilier. Scaune și mese pentru instituții de învățământ. Partea 2: Cerințe de securitate și metode de încercare”. Recomandăm revizuirea și actualizarea pct. 225 pentru a reflecta standardele în vigoare.</p> <p>4. La cap. XIV, pct. 254 referința la „Hotărârea Guvernului nr. 1209/2007 cu privire la prestarea serviciilor de alimentație publică” urmează a fi exclusă, deoarece acest act normativ a fost abrogat prin Hotărârea Guvernului nr. 206/2023, în vigoare din 24.11.2023.</p> <p>5. La anexa nr. 9, cap. III. Conform art. 15 din Legea nr. 20/2016 cu privire la standardizare, în actele normative pot fi făcute referințe directe numai la standardele moldovenești publicate în limba română. Prin urmare, se propune înlocuirea standardelor „EN” din proiect cu standardele în vigoare și valabile, după cum urmează: SM EN 13727+A2:2017; SM EN 13697:2024; SM EN 13624:2022; SM SR EN 14348:2010; SM EN 14476:2013+A2:2019; SM EN 1500:2016; SM EN 1499:2016. Se recomandă, ca referințele la standardele moldovenești să fie specificate în actele normative ca standarde nedatate, în acest caz va fi aplicabilă ultima versiune a standardului.</p> <p>6. Atragem atenția, că în Nota informativă aferentă proiectului este menționat că actualmente sunt în vigoare Hotărârile Medicului Șef Sanitar de Stat nr. 21/2005 și nr. 23/2005, iar odată cu modificarea legislației sanitare în vigoare prezentele Hotărâri ale Medicului Șef Sanitar de Stat nu au putere legislativă și nu impun cu rigoare normele sanitare stipulate în prezentele regulamente pentru autoritățile abilitate, în timp ce, partea dispozitivă a prezentului proiect de hotărâre nu prevede abrogarea acestor acte.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Nu se acceptă Hotărârile Medicului Șef Sanitar prenotate au fost aprobate prin ordin intern al ministrului sănătății, astfel abrogarea lor nu poate fi prevăzută în partea dispozitivă a prezentului proiect de hotărâre de Guvern în conformitate cu prevederile Codului Administrativ.</p>
10.	Ministerul Finanțelor al	<p>La proiectul de hotărâre:</p> <p>1) Atât în denumirea proiectului de hotărâre, cât și pe parcursul textului</p>	Se acceptă

Republicii Moldova Aviz Nr. 07/1- 03/43/739, din 02.05.2024	proiectului vor fi ajustate denumirile instituțiilor de învățământ, conform tipurilor instituțiilor de învățământ prezentate în art.15 din Codul educației nr.152/2014. Totodată, se va ține cont de existența instituțiilor de învățământ cu programe de diferite niveluri și/sau programe integrate, și anume complexele educaționale, care la fel se regăsesc în pct.15 la Capitolul II din anexa proiectului.	
	2) Se propune completarea proiectului de hotărâre cu un punct nou cu următorul cuprins: „Cheltuielile aferente punerii în aplicare a prezentei hotărâri vor fi acoperite din contul și în limita mijloacelor financiare aprobate instituțiilor de învățământ primar, secundar ciclul I și II și profesional tehnic.”. Propunerea dată este determinată de faptul că, în cazul instituțiilor de învățământ publice mijloacele financiare vor fi asigurate din bugetul de stat, inclusiv prin intermediul transferurilor cu destinație specială, iar în cazul instituțiilor de învățământ private din contul mijloacelor financiare proprii ale fondatorului instituțiilor respective.	Se acceptă
	3) La proiectul Regulamentului (Anexă) La pct.7 din Capitolul II, pentru a face claritate și a evita interpretarea eronată a prevederilor proiectului se propune de substituit sintagma „Gestionarii instituțiilor” cu sintagma „Gestionarii (conducătorii) instituțiilor” sau, după caz, de a aduce în concordanță sintagma dată cu noțiunea utilizată în Regulamentul privind combaterea și prevenirea răspândirii buruienii ambrosia (Ambrosia artemisiifolia), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.967/2018, și anume „subiecții responsabili de gestionarea terenurilor”.	Se acceptă parțial Sintagma „Gestionarii instituțiilor” a fost substituit cu sintagma „Administratorii de patrimoniu” în conformitate cu avizul Ministerului Educației și Cercetării.
	4) La pct. 43, 46 și 50 din Capitolul III, se consideră necesar de exclus prevederile ce țin de „școala-internat”, întrucât respectivul tip de instituție nu se regăsește în prevederile art.15 din Codul educației, precum și nu constituie obiect al reglementărilor prezentului proiect de hotărâre.	Se acceptă
	5) Capitolul VIII se propune a fi revăzut sau, după caz, exclus, reieșind din faptul că prevederile acestuia contravin actelor normative în vigoare, inclusiv și Regulamentului de organizare și funcționarea claselor/grupelor cu program prelungit, aprobat prin Ordinul Ministerului Educației și Cercetării nr.363/2024, unde este stabilită modalitatea de organizare și funcționare a grupelor/claselor cu program prelungit în conformitate cu art.27 alin.(6) din Codul educației.	Se acceptă

		<p>Totodată, prevederile punctelor din capitolul respectiv la fel sunt contradictorii. În pct.158 este menționat că elevii trebuie să dispună de o încăpere separată, pct.159 prevede dormitoare pentru elevii din clasa întâi și încăperi pentru somnul elevilor extenuați din clasele II-IV, iar pct.169 lit. a) stipulează că orele de meditație se efectuează în sala de clasă unde elevii învață sau în altă sală</p>	
		<p>6) În același timp, la pct.173 este menționat că alimentația elevilor se organizează de 3 ori pe zi. Astfel, menționăm că statul asigură alimentarea gratuită cu mic dejun a tuturor elevilor claselor I-IV din instituțiile de învățământ. Totodată, întrucât Nota informativă stabilește că implementarea prevederilor proiectului vor fi acoperite din contul mijloacelor financiare alocate din bugetul de stat, nu este clar care va fi sursa de acoperire financiară a celorlalte 2 mese (prânzul și gustarea). Prin urmare, prevederile capitolului respectiv urmează a fi aduse în concordanță cu actele normative, în partea ce ține de somn și asigurare cu alimentație a copiilor din clasele/grupele cu program prelungit.</p> <p>7) Din denumirea Capitolului XIV se propune de exclus sintagma „și nutriție”, la care nu se face referire nici în proiectul hotărârii, nici în actele normative de specialitate. Totodată, la pct.255, denumirea Hotărârii Guvernului nr.722/2018 „privind organizarea alimentației copiilor și elevilor în instituțiile de învățământ general” se va modifica cu „pentru aprobarea Instrucțiunii privind organizarea alimentației copiilor și elevilor în instituțiile de învățământ general”.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p>
		<p>La nota informativă:</p> <p>8) În Nota informativă este stabilit faptul că cheltuielile privind realizarea prevederilor și implementarea proiectului vor fi acoperite din contul bugetelor alocate de stat instituțiilor de învățământ primar, secundar ciclul I și II și instituțiilor de învățământ profesional tehnic. În același timp, menționăm că, potrivit prevederile art.30 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, în Nota informativă la proiect, la compartimentul „Fundamentarea economico-financiară” se vor indica cheltuielile necesare pentru implementarea prevederilor noului act normativ. Drept urmare, se propune de a completa Nota informativă cu costul și sursa de finanțare a cheltuielilor pentru activitatea conformă a instituțiilor menționate în vederea aplicării noilor norme sanitare. Totodată, la ajustarea Notei informative se va ține cont de propunerile</p>	<p>Se acceptă</p>

		înaintate la proiectul de hotărâre. Reieșind din cele expuse, Ministerul Finanțelor este disponibil de a examina repetat proiectul de hotărâre, după revederea obiecțiilor înaintate, pentru a formula opinia finală asupra proiectului.	
REAVIZARE			
1.	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale al Republicii Moldova, aviz nr. 21-2835 din 24.05.2024	Urmare a examinării repetate a proiectului de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului sanitar pentru instituțiile de învățământ primar, secundar ciclul I și II și profesional tehnic (număr unic 303/MS/2024), în limitele competențelor funcționale, comunicăm lipsa obiecțiilor asupra proiectului definitivat. Complementar, deși autorul a indicat în Sinteza propunerilor și obiecțiilor la proiect că au fost acceptate toate propunerile și obiecțiile Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, conform avizului inițial nr. 21-2336 din 26.04.2024, observăm că în textul proiectului, cum ar fi la pct. 24 și 140, acestea nu au fost incluse. Astfel, la pct. 25 din proiect, după cuvintele „cerințe educaționale” lipsește cuvântul „speciale”, iar la pct. 140, în conformitate cu terminologia utilizată în Codul urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023, cuvintele „normativelor în construcții în vigoare” urmau a fi substituite cu cuvintele „normativelor tehnice în construcții”.	Se acceptă
2.	Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor Aviz nr. 15-2619 din 29.05.2024	Lipsa propunerilor și obiecțiilor	Se acceptă
3.	Ministerul Justiției Aviz Nr. 04/1-4993 din 30.05.2024	1) Referințele la actele normative se expun conform art. 42 alin. (5) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, conform căruia „După adoptarea, aprobarea sau emiterea actului normativ, denumirea se completează cu un număr de ordine, ca element de identificare, la care se adaugă anul în care a fost adoptat, aprobat sau emis acesta”. Astfel, referințele la actele normative vor include și abrevierea „nr.” (a se vedea pct. 310 și pct. 11 din anexa nr. 9). 2) La anexa nr. 1, semnul grafic „*” nu este specific pentru utilizare în cazul actelor normative. Referitor la textul explicativ care urmează tabelul, menționăm că potrivit art. 49 alin. (5) al Legii nr. 100/2017, exprimările cifrice, tabelele, planurile și altele asemenea, care sunt incluse în anexe, pot	Se acceptă Se acceptă

		<p>fi urmate de explicații suplimentare, care se notează cu indici numerici, în ordinea în care au fost enunțate în textul anexei (spre ex. 1 , 2 , 3...).</p> <p>3) La anexa nr. 6, tabelul „Parametrii meselor și scaunelor pentru elevii din instituțiile de învățământ” se recomandă a fi numerotat.</p> <p>4) La anexa nr. 9, se va ține cont de art. 53 din Legea nr. 100/2017 ce dispune că în funcție de complexitatea actului normativ, elementele structurale ale actului normativ, pot fi grupate după cum urmează: articolele și punctele – în secțiuni, însemnate succesiv cu numere ordinare exprimate prin cifre arabe; secțiunile – în capitole, însemnate succesiv cu numere ordinare exprimate prin cifre romane. Astfel, capitolul reprezintă element structural complex ale actului normativ, motiv pentru care nu poate fi constituit dintr-un singur punct sau alineat, în cazul proiectului anexei nr. 9.</p> <p>5) Proiectul hotărârii se va revizui, inclusiv, în vederea eliminării neclarităților, greșelilor gramaticale, ortografiei și punctuației. Conform prevederilor art. 54 din Legea nr. 100/2017, textul punctelor trebuie să aibă un caracter dispozitiv, să prezinte norma instituită fără explicații sau justificări. Verbele utilizate în text se vor expune la timpul prezent, forma afirmativă, pentru a se accentua caracterul imperativ al dispoziției respective (evitându-se utilizarea exagerată a cuvântului „trebuie”). Numerotarea se va reda conform art. 52 din Legea nr. 100/2017.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p>
4.	Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova Aviz Nr. 07/1- 17/83, din 29.05.2024	Totodată, la pct.173, Capitolul VIII din proiectul Regulamentului (Anexă), sintagma „de către administrația publică locală” se va substitui cu „din contul mijloacelor financiare alocate din bugetul de stat”.	Se acceptă
5.	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare Aviz nr. 21- 03/1686	Lipsa de propuneri și obiecții	Se acceptă
6.	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării al Republicii	Lipsa de propuneri și obiecții	Se acceptă

	Moldova, aviz nr. 03-1704 din 30.05.2024		
7.	Ministerul Muncii și Protecției Sociale Aviz nr. 12/2901 din 31.05.2024	Lipsa de propuneri și obiecții	Se acceptă
8.	Centrul Național Anticorupție Aviz nr. ENG 24/9758 din 18.06.2024	<p>1) Prevederile menționate supra se contrazic reciproc în ce privește norma de dereticare a sălii sportive din instituțiile de învățământ, cât și a saltelelor utilizate la orele de sport, unde la pct.236 lit.k) se menționează că sala de sport urmează a fi curățată de 2 ori pe zi, în timp ce la pct.243 dereticarea sălilor se dispune a fi 4 executată după fiecare oră de sport.</p> <p>2) Pct. 247. Utilizarea sintagmei „sau la necesitate” în contextul stabilirii unei norme sanitare obligatoriu de respectat, în lipsa unor precizări de periodicitate sau descriere a situațiilor, oferă normei un caracter declarativ, facilitând subiectului responsabil de realizarea sarcinii, oportunitatea de a alege cum să aplice norma, o dată la 7 zile sau doar la necesitate, care se poate reduce la o dată la 14 zile sau chiar mai rar. În aceste condiții, în vederea expunerii clare a dispoziției necesar de respectat, se constată necesitatea de a condiționa aplicarea normei la necesitate.</p> <p>Se recomandă a completa norma, prin includerea după textul „7 zile sau” a cuvintelor „mai des în caz de necesitate”.</p> <p>3) Norma prevăzută la pct.260 subpct.1) stabilește rigorile necesar a fi respectate pentru asigurarea elevilor cu alimentație, prin utilizarea serviciilor de catering, însă modul cum este formulat subpct.1) lasă loc de interpretări, or din conținutul acestuia nu este clar ce acte/documente emise de ANSA trebuie să dețină operatorul economic pentru transportarea hranei. Omisiunea stabilirii clare a documentelor solicitate poate facilita interpretarea eronată și/sau chiar abuzivă a normelor, fapt ce încurajează subiecții implicați în procesul de livrare/control să respecte dispozițiile proiectului în varianta convenabilă.</p> <p>Prin urmare, se recomandă redactarea normei, prin precizarea concretă a documentului la care se face referință.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p>
9.	Congresul Autorității Locale, aviz nr. 210 din 17.06.2024	Lipsa de obiecții și propuneri	Se acceptă

Ministerul Educației și Cercetării Aviz Nr. 03/1- 09/3712 din 10.06.2024	1) Pct. 20 reglementează, că „Căminele instituțiilor sunt amplasate pe sectorul instituției de învățământ sau la o distanță nu mai mare de 500 m de instituție”. Având în vedere faptul că în prezent nu toate instituțiile de învățământ profesional tehnic dispun de cămine, precum și faptul că distanța dintre sediul instituțiilor de învățământ profesional tehnic și al căminelor depășește 500 m, iar Regulamentul nu oferă soluții pentru asemenea situații, prevederea cu privire la amplasarea căminelor se va exclude	Se acceptă
	2) Pct. 22, sbct. 9 se propune de completat cu textul „după caz”.	Se acceptă
	3) Pct.23 se propune de exclus	Se acceptă
	4) Pct. 24, se propune de exclus	Se acceptă
	5) Pct. 46, 47 și pct. 105 necesită a fi coroborate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 74/2007.	Se acceptă
	6) Pct. 50 se propune de exclus capacitatea de 60% a sălii de festivități din cadrul instituției de învățământ profesional tehnic.	Se acceptă
	7) Pct. 277, 278 se propun a fi excluse.	Se acceptă

Ministru

Ala NEMERENCO